БУТУН ДУНЁ ПРОЛЕТАРЛАРИ, БИРЛАШИНГИЗ!

ТОШКЕНТ ҲАҚИҚАТИ

ЎЗБЕКИСТОН КП ТОШКЕНТ ОБЛАСТЬ, ШАҲАР КОМИТЕТЛАРИ, МЕҲНАТКАШЛАР ДЕПУТАТЛАРИ ОБЛАСТЬ ВА ШАҲАР СОВЕТЛАРИНИНГ ОРГАНИ

№ 133 (364)
6 ИЮЛЬ
ЧОРШАНБА
1955 ЙИЛ

БАҲОСИ 20 ТИЙИН.

БУГУНГИ СОНДА:

СССР Фанлар академиясининг атом энергиясидан тинч мақсадларда фойдаланиш юзасидан чақирилган сессияси (1-нчи бет).
Америка Қўшма Штатлари элчихонасида қабул маросими (1-нчи бет).
Областимизнинг шаҳар ва қишлоқларида (1-нчи бет).
СОВЕТ ҚУРИЛИШИ: С. Орипов. — Қибрай қишлоқ Советида (2-нчи бет).
САВОЛАРГА ЖАВОБ: А. Михайлов. — Хитой Халқ Республикасининг давлат тузуми (2-нчи бет).
СЎНГГИ ПОЧТАДАН: Ижодий иш ўрнига ўзбошимчалик (2-нчи бет).
Барча колхоз ва совхозда ғўза парваришини юқори сифатли ўтказиб, мўл ҳосил тўплашга эришайлик! (3-нчи бет).
С. Маҳкамов. — Яшнаётган квадратлар (3-нчи бет).
Қувноқ ҳаёт қучоғида (4-нчи бет).
Москвадаги ҳаво паради тўғрисида Америка матбуотининг ёзганлари (4-нчи бет).
СССР Ташқи Ишлар Министри В. М. Молотов Шербурга келди (4-нчи бет).
Ҳиндистон Бош Министри Неружнинг Югославияда бўлиши (4-нчи бет).

Болаларнинг ёзги дам олишини намунали уюштирайлик

Ёзни кўркам боғлар, ҳушманзарали жойларда ўтказиш, тоғ, дар'ё, кўл, анҳор ва ўрмонларга бой ўлкамиз бўйлаб саёҳат қилиш нақадар завқли. Ўқув йилини муваффақиятли тугаллаган миллионларча болалар ҳар йили ёзги каникул даврида ҳаёт жўш урган пионер лагерьлари, тоғлар ёнбағридаги гўзал манзарали санаторияларда кўнгилли дам оладилар, жонажон ўлкамиз бўйлаб саёҳат қиладилар.

Коммунистик партия ва Совет ҳукумати ёш авлодни ўқитиш ва тарбиялаш блан бир қаторда уларнинг қувноқ дам олиши, сиҳат-саломатлиги тўғрисида ҳам бениҳоя катта ғамхўрлик қилмоқдалар. Мамлакатимиздаги энг яхши ва энг гўзал парсаларнинг ҳаммаси бахтиёр болаларимизникидир. Кўркам мактаб бинолари, болалар боқчалари ва яслилари, пионерлар саройлари ва лагерьлари, санаториялар ва соғломлаштириш майдончалари ёшларни ҳаётбахш совет ватанпарварлиги ва пролетар интернационализми руҳида, соғлом, тетик ва довюракли қилиб тарбиялаш учун хизмат қилмоқда.

Болаларнинг ёзги дам олишини намунали ўтказиш учун ҳар йили давлат бюджетидан жуда кўп маблағ сарфланмоқда. Шу жумладан областимизда ҳам болаларни соғломлаштириш, уларнинг қувноқ дам олишларини уюштириш учун пионер лагерьлари, болалар санаториялари ва соғломлаштириш майдончаларининг тармоқлари йилдан-йилга кенгаймоқда. Болаларнинг ёзги дам олишини кўнгилли уюштиришхалқ маорифи ва соғлиқни сақлаш органлари ходимларининг, касаба союз, комсомол ташкилотлари, мактаб коллективлари ҳамда бутун жамоатчиликнинг жонажон иши бўлиб қолди. Улар бу соҳадаги тадбирларни амалга оширишда актив қатнашмоқдалар.

Бу йил областимизнинг ҳушманзарали жойлари ва соя-салқин боғларида 52 та касаба союз пионер лагерьлари ишлаб турипти. Уларда икки сменада 25 мингга яқин бола дам олади. Чиноз районидаги «Вревский», Чирчиқ шаҳаридаги «Чирчиқсельмаш» ва Сталин номидаги электрохимия комбинатининг пионер лагерьлари бу йил корхона ишчи-хизматчиларининг болаларини ҳартомонлама пухта тайёргарлик блан кутиб олдилар. Бу пионер лагерьларида ҳозирги вақтда болаларнинг ёзги дам олишлари кўнгилли уюштирилмоқда. Пионер лагерьлари, болалар санаториялари ва соғломлаштириш майдончаларида қувноқ ёшларимизнинг ҳушчақчақ ва мазмунли дам олишлари учун барча қулай шароитлар яратиб берилмоқда, болаларнинг ёзги дам олиши ва соғломлаштириш ишлари коммунистик тарбия масалалари блан мустаҳкам боғланган ҳолда олиб борилмоқда.

Болаларнинг ёзги дам олишини уюштиришда экономикаси тобора мустаҳкамланиб бораётган колхозларимизнинг бошлаб берган ташаббуслари айниқса диққатга сазовордир. Ўтган йили айрим миллионер колхозлар бу соҳада қимматли ташаббус кўрсатдилар. Натижада областимизнинг 29 колхозида ҳушманзарали жойлар ва кўкламзор боғлар қўйнида пионер лагерьлари, соғломлаштириш майдончалари вужудга келтирилди ҳамда уларнинг нормал ишлаши учун ҳамма зарур шароитлар яратиб берилди.

Бу йил областьда колхоз ва колхозлараро пионер лагерьларининг сони ўтган йилдагига нисбатан анча кўпайди. Бу пионер лагерьларида колхозчиларнинг минглаб болалари дам олмоқдалар. Ўртасарой районидаги «Северний маяк», Ленин номли, Верхне-волинск районидаги «Правда», Горький номли, Карл Маркс номли колхоз правлениелари ва бошланғич партия ташкилотлари пионер лагерьларини соя-салқин боғларга жойлаштириб, мактаб ўқувчиларининг ёзги дам олишини намунали уюштирмоқдалар.

Болаларнинг ёзги дам олиши яхши ташкил этилган жойларда пионер лагерьлари, болалар санаториялари ва соғломлаштириш майдончаларида ҳархил оммавий тадбирлар планли равишда амалга оширилмоқда. Радио, хор, драма, шахмат-шашка, гул-кашта тикиш, ганчдан буюмлар ясаш, расм, физкультура тўгараклари мунтазам ишлаб турипти. Болалар қизиқарли спорт машғулотлари блан шуғулланмоқдалар, дар'ё бўйлари ва тоғ ёнбағирларига экскурсия ва паходлар уюштириб, гербарий ва коллекциялар тўпламоқдалар. Бундай пионер лагерьлари ва санаторияларда болаларнинг нормал овқатланишига алоҳида э'тибор берилмоқда, тарбиячилар, пионер вожатийларининг тарбиявий ишлар ва турли оммавий тадбирларни ўтказиш соҳасидаги фаолияти кучайтирилмоқда.

Лекин, э'тироф қилиш керакки, айрим район партия, совет, комсомол ташкилотлари, халқ маорифи ва соғлиқни сақлаш органлари болаларнинг ёзги дам олишини уюштиришга жиддий э'тибор бермаётирлар, давлат аҳамиятига эга бўлган бу ишга ҳали ҳам формал муносабатда бўлмоқдалар. Қорасув районидаги мактабларда 10 мингга яқин бола ўқийди. Афсуски, уларнинг ёзги каникулни кўнгилли дам олиб ўтказишлари тўғрисида ғамхўрлик қилинмаётир. Бу йил райондаги «XVIII Партс'езд» колхозида колхозлараро пионер лагери очилиши керак эди.Броқ, район партия, совет, комсомол ташкилотлари, халқ маорифи ва соғлиқни сақлаш органлари раҳбарларининг бу масала блан жиддий шуғулланмасликлари натижасида пионерлар лагери ташкил қилинмади. Колхоз раҳбарлари ҳам болаларнинг ёзги дам олишини уюштириш иши блан мутлақо қизиқмай қўйдилар ва бу соҳада ўзларидаги мавжуд имкониятлардан фойдаланмадилар.

Шуни унутмаслик керакки, ёз пайтида болаларнинг қувноқ ва мазмунли дам олишларини уюшқоқлик блан ўтказиш — маҳаллий партия, совет, комсомол ва касаба союз ташкилотларининг, халқ маорифи ва соғлиқни сақлаш органлари ҳамда бутун жамоатчиликнинг жонажон иши ва бевосита бурчидир. Улар пионер ва ўқувчиларнинг уюшган ҳолда маданий, ҳушчақчоқ дам олишлари учун ҳамма зарур шароитларни яратиб беришлари, пионер лагерьларини, санаторияларни врачлар, ишчан тарбиячилар, пионер вожатийлари ва ўрта малакали медицина ходимлари блан та'минлашлари ҳамда уларнинг бутун фаолияти устидан системали равишда контрольлик қилиб туришлари керак.

Ҳозир пионер лагерьларида болаларнинг биринчи сменада дам олиши тугалланди. Лагерь коллективлари навбатдаги сменани ҳар томонлама пухта тайёргарлик блан кутиб олишлари, пионер-ўқувчиларнинг коникуль даврида хушчақчоқ дам олишларини намунали уюштириш учун барча зарур тадбирларни амалга оширишлари лозим. Болалар лагерьлар, санаториялар ва соғломлаштириш майдончаларида яхши дам олишлари блан бирга, совет халқининг ижодий меҳнати блан, жонажон ўлкамизнинг ҳаёти, битмас, туганмас бойликлари ва хушманзарали жойлари блан кенг таништирилиши, уларнинг ишлабчиқариш наваторлари, мўл ҳосил усталари, олимлар, ёзувчилар ва жамоат арбоблари блан учрашувлари ташкил этилиши, пионер ва ўқувчилар фойдали жамоат ишларига жалб қилиниши ва уларнинг бадиий ҳаваскорлиги ривожлантирилиши муҳим аҳамиятга эга. Ҳарбир пионер лагери тажрибали педагог кадрлар блан тўлиқ та'минлансин ва тарбиявий ишларда формализмга мутлақо йўл қўйилмасин.

Болаларнинг ёзги дам олиши ва даволанишини уюшқоқлик блан ўтказиш пионер лагерьлари, санаториялар, соғломлаштириш майдончалари ва туристик базалари ходимлари зиммасига ҳам катта мас'улият юклайди. Улар болаларнинг дам олишларини, сув, қуёш ва ҳаво қўйнида медицина ёрдами блан яхши шифоланишларини та'минлашлари, лагерьлардан ўз тушунчаларини такомиллаштириб, чиниққан, тетик ва соғлом бўлиб қайтишлари учун барча имкониятларни яратиб беришлари лозим.

Болаларнинг ёзги дам олишини намунали уюштирайлик ва уларнинг ўз сиҳат-саломатликларини мустаҳкамлаб, янги ўқув йилига янги куч, янги ғайрат блан келишларига эришайлик.

Америка Қўшма Штатлари элчихонасида қабул маросими

Миллий байрам — Мустақиллик куни муносабати блан Америка Қўшма Штатларининг СССРдаги Мувaққат Ишлар Вакили У. Н. Уолмсли 4 июльда қабул маросими ўтказди.

Қабул маросимида Н. А. Булганин, Л. М. Каганович, Г. М. Маленков, А. И. Микоян, М. Г. Первухин, М. З. Сабуров, Н. С. Хрушчев, СССР Министрлари И. А. Бенедиктов, Г. К. Жуков, Н. А. Михайлов, Совет Иттифоқи маршали В. Д. Соколовский, СССР Ташқи Ишлар Министрининг ўринбосарлари А. А. Громико, В. В. Кузнецов, В. А. Зорин, ТАССнинг Мас'ул раҳбари Н. Г. Пальгунов, «Правда» газетасининг Бош редактори Д. Т. Шепилов, «Известия» газетасининг Бош редактори К. А. Губин, СССР қишлоқ хўжалик министрининг биринчи ўринбосари В. В. Мацкевич, автомобиль, трактор ва қишлоқ хўжалик машинасозлиги министрининг ўринбосари А. А. Ежевский, Москва Совети ижроия комитетининг раиси М. А. Яснов, Қизил Крест ва Қизил Ярим Ой Жамиятлари союзи ижроия комитетининг раиси профессор Г. А. Митерев, СССР Министрлар Совети ҳузуридаги Физкультура ва спорт комитети раисининг биринчи ўринбосари Д. В. Постников, СССР Ташқи Ишлар Министрлиги коллегиясининг а'зоси Л. Ф. Ильичев, СССР Ташқи Ишлар Министрлиги Америка мамлакатлари бўлимининг мудири А. А. Солдатов, СССР Ташқи Ишлар Министрлиги Протокол бўлимининг мудири Ф. Ф. Молочков, совет маданияти арбоблари, СССР Мудофаа министрлигининг, СССР Қишлоқ хўжалик Министрлигининг, СССР Ташқи Ишлар Министрлигининг мас'ул ходимлари, совет ва четэл журналистлари ҳозир бўлдилар.

Қабул маросимида СССРдаги бирқанча дипломатик ваколатхоналарнинг бошлиқлари, Элчихоналар ва Миссияларнинг ходимлари ҳозир бўлдилар.

Меҳмонлар орасида Москвада ўтказилаётган СССР-АҚШ шахмат турнирининг совет ва америкали қатнашчилари ҳам бор эди. (ТАСС).

Областимизнинг шаҳар ва қишлоқларида

Ўртоқ Эрназар Мустафоев «Малик» совхозининг тажрибали сувчиларидан бири ҳисобланади. У, сифатли парвариш қилинган, етарли озиқлантирилган ғўзаларга меҳр-муҳаббат блан сув тарайди. Қониб сув ичган ғўзаларнинг ям-яшил бўлиб гуркираши сувчига завқ бағишлайди. Совхоздаги сувчилар ўртоқ Мустафоевнинг тажрибаларидан ўрганадилар ва унинг номини ҳурмат блан тилга оладилар. Ҳозир у, ҳар куни 2-2,5 гектар ердаги ғўзани сифатли суғормоқда. **Суратда:** ўртоқ **Э. Мустафоев** озиқлантирилган ғўзаларга сув тараётир.

Р. Исаев фотоси. (ЎзТАГ фотохроникаси).

Иш сур'атини оширмоқдалар

Олмалиқ шаҳридаги саноат корхоналари ва қурилиш ташкилотлари беш йиллик программани ва 1955 йил планини ҳамма кўрсаткичлар бўйича муддатидан олдин бажариш учун фидокорона меҳнат қилмоқдалар. Корхоналар ўртасидаги ўзаро мусобақа тобора қизғин тус олмоқда. Бу мусобақада 12-нчи нон заводи ва Шаҳарстрой ишчилари, инженер-техник ходимлари ва хизматчилари олдинда бормоқдалар. Бу икки корхона коллективлари ярим йиллик давлат топшириғини муддатидан анча илгари бажариб, ҳозир июль ойининг сўнгги декадаси ҳисобига ишламоқдалар. Бу илғор коллективлар ички резервлардан янада унумли фойдаланиш асосида беш йиллик топшириғини муддатидан олдин бажариш юзасидан олган социалистик мажбуриятларини ошириб бажариш учун зўр ғайрат қилмоқдалар.

Шаҳардаги йирик блоклар ишлаб чиқарувчи цех ишчилари ҳам юқори кўрсаткичларга эришмоқдалар. Улар давлат планларини систематик равишда ошириб бажариш блан бирга маҳсулот ассортиментини тобора кўпайтириб, унинг сифатини яхшиламоқдалар. Сўнгги икки ойнинг ичида цех коллективи 20 хилдан ортиқ янги темирбетон маҳсулотлари ишлаб чиқаришни ўзлаштирди. Жумладан, шаҳарда қурилаётган темирбетон конструкциялари ва детальлари заводи учун ишлаб чиқарилган янги конструкция ва детальлар муваффақият блан қўлланилмоқда. Янги ўзлаштирилган 2 қатламли йирик паннелли плиталар, прогонлар ва 12 метрли колоннлар қурилиш ташкилотлари томонидан яхши баҳоланмоқда. Шу кунларда цех коллективи эшик ва дераза кесакилари, безакдор маршлар, мозаик зиналар ишлабчиқаришни муваффақият блан ўзлаштирмоқда.

Н. ГОРОДНИЧЕНКО.

Полиз экинлар етиштириш кўпаймоқда

Қорасув районидаги Ленин номли колхознинг сабзавотчилари эртапишар ҳандалакни йиғиштириб олишга киришдилар. Ҳандалак ҳосили ўтган йилгидан анча ортиқ бўлди.

Тошкент атрофидаги колхозлар полиз экинларини ўтган йилга қараганда бир ярим ҳисса кўп ерга экдилар. Қовун ва тарвузни мева ва тут дарахтлари оралиғидаги ерга экиш биринчи марта кенг миқ'ёсда тажриба қилинди. Калинин районидаги Сталин номли қишлоқ хўжалик артелининг колхозчилари ўтган йили ана шундай участкаларда гектаридан 25 тоннадан полиз экинлари ҳосили олдилар. Калинин, Қорасув, Оржоникидзе, Тошкент районларининг сабзавотчилари бу йил боғлар ва тутзорларда 400 гектар майдонга қовун ва тарвуз экдилар.

Ўсимликлар квадрат-уялаб жойлаштирилган полиз экинлари майдони уч ҳисса кенгайтирилди. Бу тадбир қатор ораларини тракторга тиркалтан машиналар блан қирқма усулда ишлаш, ишчи кучини тежаш имконини берди.

Мутахассисларнинг ҳисобича, бу йил Тошкент атрофидаги колхозларда қовун ва тарвуз анча кўп йиғиб олинади.

Қуюв цехлари ишини янги талаблар даражасига кўтарайлик

Қуюв цехи ҳарбир корхонанинг асосий ва хал қилучи участкасидир. Корхонада маҳсулот ишлаб чиқаришнинг бир ме'ёрда ошираборищ, меҳнат унумдорлигини тинмай юксалтириш, маҳсулот сифатини яхшилаб, унинг таннархини камайтираборищ кўп жиҳатдан қуюв цехининг ишига боғлиқ. Лекин шунга қарамай кейинги вақтларда кўпгина заводларда қуюв цехида меҳнат унумдорлигини ошириш, янги технология режимларини ишлаб чиқиш ва уни дадиллик блан жорий қилиш каби муҳим масалалар хўжалик раҳбарларининг э'тиборидан четда қолиб кетди.

Тошкент шаҳар партия комитети шаҳар корхоналаридаги бундай камчиликларни тугатиш йўли блан қуючилар ишини яхшилашни та'минлайдиган тадбирларни белгилаш мақсадида 4 июльда шаҳар корхоналари қуюв цехлари ходимларининг кенгашини ўтказди.

Кенгашда шаҳардаги илмий-текшириш муассасаларининг ходимлари, саноат корхоналарининг партия ва хўжалик раҳбарлари, новатор қуючилар иштирок қилдилар. Кенгаш қатнашчилари Ўрта Осиё политехника институти машиналар ва қуйилма ишлабчиқариш технологияси кафедрасининг мудири ўртоқ Фуклевнинг «Тошкент шаҳридаги корхоналарда қуйилма ишлабчиқаришнинг аҳволи ва унинг ривожлантириш йўллари» тўғрисидаги, экскаватор заводи бош металлурги ўртоқ Иевлевнинг «Формовка қилишда ишлатиладиган Ўрта Осиёда янги топилган қумлар» темасидаги ва «Ташсельмаш» заводи инженери ўртоқ Лихачеванинг «Қобиқли қолипларга қуйиш методининг қўлланилиши» ҳақидаги докладларини тингладилар.

Докладчилар ва сўзга чиққан нотиқлар шуни та'кидладиларки, шаҳардаги қуюв цехи бўлган барча заводлар, биринчи галда машинасозлик корхоналари йил сайин янги, мукаммал техника блан қуроллантирилмоқда, цехларнинг кўпгина участкалари автоматлаштирилмоқда.

Броқ, шаҳардаги кўпчилик заводларда қуюв цехлари ҳозирги замон техника тараққиётидан орқада қолмоқда. Ишлабчиқаришнинг кун сайин ўсиб бораётган юксак эҳтиёжларини етарли даражада қондираолмаётир. Чунки бу корхоналарда қуйилма ишлабчиқаришда замон эскириб кетган, қолоқ технология қўлланилмоқда, оғир иш процесслари механизациялаштирилмаётир, илғор иш методларини оммалаштиришга э'тибор берилмаётир.

«Таштекстильмаш» заводи қуючилари цехдаги ички резервларни синчиклаб қидириб топиш ва улардан унумли фойдаланиш, янги технология режимларини дадиллик блан ишлабчиқаришга жорий қилиш, ҳарбир операцияни қунт блан такомиллаштириб бориш натижасида мавжуд ишлабчиқариш майдонининг ҳарбир квадрат метридан 2 тоннага яқин қуйилма олмоқдалар. Шаҳардаги бошқа машинасозлик заводларида эса бу кўрсаткич бир тоннага ҳам етмайди. Шунга қарамай таштекстильмашли қуючиларнинг илғор тажрибаси бошқа корхоналарда қўлланилмайди, ҳатто улар бундай юқори кўрсаткичларга қандай қилиб эришганликлари блан шаҳар партия комитетининг саноат бўлими (бошлиғи ўртоқ Азизов) қизиқмайди. Саноат бўлими қуючилар ўртасида ўзаро тажриба алмашиш, бир корхонада яратилган қимматли янгиликни барча корхоналарда оммалаштириш масалалари блан қониқарсиз шуғулланмоқда.

Айрим заводларнинг хўжалик раҳбарлари механика ва йиғув цехларига асосий э'тибор бериб, қуюв цехлари фаолияти блан кам қизиқаётирлар. Шунинг учун ҳам «Под'ёмник», экскаватор, «Узбексельмаш» сингари заводларнинг қуюв цехларида иш процессларини механизациялаш ва автоматлаштиришга э'тибор берилмаётир. Бу заводларда шу пайтгача босим кучи блан қуйиш, янги хил моделларга қуйиш сингари илғор технология қўлланилмай келаётир.

Кенгаш қатнашчилари қабул қилган резолюцияда, шаҳардаги қуюв цехи инженер-техник ходимларининг, корхона хўжалик раҳбарларининг, партия, комсомол ва касаба союз ташкилотларининг вазифаси қуюв цехларининг техника-иқтисодий кўрсаткичларини яқин фурсат ичида кескин суратда оширишни та'минлашдан иборат, деб кўрсатилди.

СССР Фанлар академиясининг атом энергиясидан тинч мақсадларда фойдаланиш юзасидан чақирилган сессияси

4 июльда Москвада СССР Фанлар академиясининг атом энергиясидан тинч мақсадларда фойдаланиш соҳасидаги илмий ва техника проблемаларига бағишланган сессияси давом этди. СССР Фанлар академияси физика-математика, химия, техника, биология фанлари бўлимларининг сессияларида бирқанча илмий докладлар муҳокама қилинди. Бу докладлар изотоп методидан лаборатория тадқиқотларида ва ишлаб чиқаришда тобора кенг фойдаланаётган совет олимларининг муваффақиятларини яққол кўрсатиб беради.

Техника фанлари бўлимининг мажлисида радиоактив изотоплардан асбобсозликда, детальларнинг ва қирқучи асбобнинг ишдан чиқишини ўрганишда, шунингдек нефть конларини қидириб топишда фойдаланиш проблемалари муҳакома қилинди.

Техника фанлари кандидати Ю. С. Заславскийнинг ахборот беришича, ишдан чиқаётган детальга радиоактив изотопларни киритиш машиналарнинг ишлаши вақтида уларнинг ишқаланиб кетаётган заррачаларини билиб олиш имконини беради. Ёқилғининг ва ёғлаш учун ишлатиладиган мойларнинг турли сортларини ишлатиб, машиналарнинг ишдан чиқиб қолиш даражасини ёки қанча вақтга чидашини аниқлаш мумкин бўлади.

Бутуниттифоқ асбобсозлик илмий-текшириш институтининг директори Е. П. Надеинская айтдики, асбобларнинг чидамлилигини текшириш учун изотопларни қўллаш бу хилдаги текширишлар учун оддий методларни қўллангандагига қараганда вақтни юз мартадан кўпроқ тежаш имконини беради.

СССР Фанлар академияси Урал филиали металлар физикаси институтининг лаборатория мудири физика-математика фанлари кандидати И. Г. Факидов мажлисда нутқ сўзлаб, жуда қалин металлардаги нуқсонларни аниқлашда ионизацион методларни қўллаш жуда фойдали эканлигини кўрсатиб берди.

Инженер В. А. Янушковский Латвия ССР Фанлар академияси Физика институтининг ишлари тўғрисида ахборот берди. Бу институтда пўлат прокатини сортларга ажратиш учун нишонли атомлардан муваффақиятли фойдаланилмоқда. Бу тўғрида таклиф этилган метод ҳозирдаёқ Ленинграддаги заводлардан бирида қўлланилмоқда. Пўлат прокатининг ва металл буюмларнинг қалинлигини контроль қилиб туриш усули бирқанча саноат корхоналарида ишлабчиқаришга жорий қилинмоқда. Бу ҳақда инженер Б. И. Верховский мажлисда сўзлаб берди.

Совет биологлари кеча энг оддий организмларга ва биохимик системаларга (оқсил ферментлар ва бошқаларга) ионлаштирувчи радиацияларнинг та'сирини ўрганиш блан боғлиқ проблемаларни муҳокама қилдилар.

Ионлаштирувчи нурларнинг оқсил моддаларга та'сири тўғрисида профессор А. Г. Пасинский доклад қилди. Организм ҳаётининг асоси — оқсил моддалардир. Шунинг учун ионлаштирувчи нурларнинг оқсил моддаларга та'сирини ўрганиш муҳим аҳамиятга эгадир. Олтингугурт атомлари блан нишонланган оқсилларни қўллаш йўли блан ўлчовларнинг сезучанлигини 50 — 100 баравар ошириш ва шундай қилиб, оз дозаларда нурлантириш йўли блан оқсилларда бўлаётган структура — химиявий ўзгаришларни биринчи марта билиб олишга муваффақ бўлинди. Нурлантиришнинг энг дастлабки та'сири оқсил молекулаларидаги химиявий ўзгаришлар ҳисобига эмас, балки уларнинг физика- химиявий хусусиятлари ўзгариши йўли блан бўлиши аниқ исботланди.

СССР Фанлар академияси Биофизика институти директори профессор А. М. Кузиннинг доклади ионлаштирувчи радиацияларнинг организмдан ташқари биохимик системаларига та'сирининг дастлабки эффектлари блан бутун организмга бўлган нур реакцияси ўртасида алоқа борлигини кўрсатиб берди. Докладда, нурлантириш та'сири натижасида мураккаб организмда содир бўлган физика-химиявий ўзгаришларнинг муҳим аҳамиятга эга эканлиги ҳам уқтириб ўтилди.

Профессор Л. П. Бреславецнинг докладида кўрсатиб ўтилишича, ҳужайрадаги турли қисмлар (ядро, плазмалар)нинг ионлаштирувчи нурларга нисбатан бўлган сезгирлиги уларни ўз ичига олган орган ёки тўқимага, ёки уларнинг эркин ҳужайраларда — чангсимон моддаларда, ўсимликларнинг урчиш органларида ва бошқа шу кабиларда яшаб турганлигига боғлиқ бўлади.

Кеча физиклар атом қозонлари конструкцияларини мукаммаллаштириш учун муҳим аҳамиятга эга бўлган янги ма'лумотлар ва назарий расчётлар ҳақида доклад қилдилар. Бўлинучи оғир атом ядроларининг турли хусусиятларини ўрганиш натижалари тўғрисида ҳам докладлар тингланди.

СССР Фанлар академияси химия фанлари бўлимининг мажлиси ядроларни парчалаш соҳасидаги радиохимик методларга бағишланди.

Бундан аввалги кунлардагидек, бу гал ҳам бўлимларнинг мажлисларида кўпгина мамлакатларнинг вакиллари бўлиб келган четэл олимлари қатнашдилар. (ТАСС).

СОВЕТ ҚУРИЛИШИ

Қибрай қишлоқ советида

Социалистик қишлоқларимизда хўжаликнинг барча тормоқларини тобора ривожлантириш, хўжалик ва маданий қурилиш ишларини яхши йўлга қўйиш кўп жиҳатдан ва бевосита қишлоқ советининг фаолиятига боғлиқдир. Қишлоқ совети ўзига қарашли ташкилотларнинг фаолиятига раҳбарлик қилади, гражданлар ҳуқуқининг ҳимоя қилинишини та'минлайди, маҳаллий хўжалик ва қурилиш ишларига раҳбарлик қилади. Бундай муҳим ва мас'улиятли вазифани муваффақият блан ҳал этиш учун ташкилий-оммавий ишлар яхши йўлга қўйилган бўлиши, депутат ва кенг меҳнаткашлар оммасининг активлигига суяниб иш олиб бориш лозим. Оржоникидзе районидаги Қибрай қишлоқ совети (раиси ўртоқ И. Присматов, секретари ўртоқ С. Гимолитдинов) маҳаллий Советларга бўлиб ўтган сайловлардан кейин ўз фаолиятини қайтадан қуриб, бир қатор ютуқларга эришди.

Қишлоқ совети КПСС Марказий Комитети январь Пленумининг қарорларига амал қилган ҳолда қишлоқ хўжалигига ва шунингдек маданий қурилишларга ўз э'тиборини кучайтирмоқда. Қишлоқ советининг сессиялари ўз вақтида ўтказилиб, уларда хўжаликка оид муҳим масалалар муҳокама қилинади. Масалан, шу йилнинг олти ойи ичида олти марта сессия чақирилган. Уларда Сталин номидаги колхозда чигит экишнинг бориши, 14-нчи ўрта мактабда ўқиш ва ўқитиш ишларининг аҳволи, аҳолини озиқ-овқат ва саноат моллари блан та'минлашда сельпонинг хизмати каби масалалар муҳокама қилинган. Сессия қишлоқда савдо ишларидаги бирқатор камчиликларни очиб ташлади. Савдо ишини яхшилашга депутатлар жалб этилди. Колхоз бригадаларида, бевосита колхозчилар орасида савдо қилиш учун иккита кўчма дўкон ташкил этилди. Сельпога қарашли магазинларда сотиладиган молларнинг ассортименти кўпайтирилди.

Қишлоқ совети ижроия комитети ҳам ўз йиғилишларини план асосида белгиланган муддатда ўтказиб туради. Ижроия комитет ўз фаолиятида депутатларга, колхозчиларга ҳамда қишлоқ хўжалиги мутахассислари ва интеллигенцияси орасидан чиққан активларга суянган ҳолда иш кўрмоқда. Шу сабабли у ўз ишида бирмунча муваффақиятларга эришмоқда.

Ижроия комитет КПСС Марказий Комитети январь Пленумининг қарорларини бажариш учун курашмоқда. Ижроком Сталин номли колхозда сабзавот экиш планининг бажарилиши, чорвачилик биноларн қурилишининг бориши, қишлоқни ободонлаштириш, пахта қатор ораларининг ишланиши 1954 — 1955 ўқув йилининг якуни ва мактаблар ремонтининг бориши тўғрисидаги масалаларни муҳокама қилди. Бу масалаларни ижроком мажлисига тайёрлашда депутатлардан Маннонов, Дуйсенов, Журавель, колхоз агрономи Худойберганов, мактаб директорлари Аҳмедов, Михольский ўртоқлар актив қатнашдилар. Ижроком муҳокама қилинган масалалар юзасидан конкрет қарор чиқариб, уни бажаришга депутат ва активни жалб этди. Қишлоқни ободонлаштириш соҳасида бирмунча ишлар қилинди. Баҳор келиши блан дарахт ўтқазиш ойлиги ўтказилди. Белгиланган 1,5 минг ўрнига 6000 дарахт кўчати ўтқазилди, 8 километрли янги йўл қурилди.

Қишлоқ советининг депутатлари колхоз ишлабчиқаришида меҳнат намуналарини кўрсатмоқдалар. Депутат Ўғил Норматова Сталин номли колхоз 1-нчи бригадасининг бошлиги. Бригада бу йил давлатга 62,5 гектар ернинг ҳар гектаридан 34 центнердан пахта бериш учун курашмоқда. Депутат Норматова ўз бригадасида оммавий-сиёсий ишларни яхши йўлга қўйган. Шу сабабли бригаданинг 41 а'зоси ўз олдида турган вазифани яхши билади, меҳнат интизомига қат'ий риоя қилади. Ғўза парвариши соҳасида бригада колхозда биринчи ўринда бормоқда. Культивация ва чопиқ, ғўзани суғориш ҳам намунали ўтказилмоқда. Колхознинг кўчма Қизил байроғини бригада кўпдан бери ўз қўлида сақлаб келмоқда. Депутатлардан Рўзиметова, Юсупов, Бобокалонов ва Гимолитдинов ўртоқлар бошчилик қилаётган колхознинг 12-нчи, 3-нчи бригадалари, чорвачилик фермалари ҳам 1955 хўжалик йилида ўз олдиларига қўйилган вазифаларни бажариш учун тинмай курашмоқдалар.

Маҳаллий Советларга бўлиб ўтган сайлов кампанияси даврида меҳнаткашлар ўз кандидатларига қишлоқ мактабларини кенгайтириш, соғлиқни сақлаш ишини ва савдо хизматини яхшилаш тўғрисида наказлар берган эдилар. Депутатлар бу наказларни бажариш учун курашмоқдалар.

Қишлоқ аҳолисига медицина ёрдами кўрсатиш ишини яхшилашда депутат Усмонова бошчилигидаги соғлиқни сақлаш доимий комиссияси катта ишлар қилди. Қишлоқ касалхонаси ремонт қилинди ва кенгайтирилди. Унинг ҳовлиси қишлоқ советининг ёрдами блан кўкаламзорлаштирилди, беморлар учун катта қулайликлар туғдирилди. Шунинг учун ҳам бу касалхона область қишлоқ касалхоналари ичида намунали бўлиб қолди.

Колхоз бригадаларида аптека ташкил этилган. Колхозчилардан 26 киши ўртоқ Усмонова ташкил этган ва раҳбарлик қилаётган ГСО тўгарагида шуғулланмоқдалар. Депутатлардан Нортоева, Ирсалиева ва касалхонанинг бош врачи ўртоқ Абдуллаев ҳам аҳолига медицина ёрдами кўрсатишни яхшилашда жонбозлик блан ишламоқдалар.

Халқ маорифи доимий комиссияси (раиси депутат И. Л. Михольский) мактабларнинг ишларини яхшилаш соҳасида бирмунча ишлар қилди. Комиссия қишлоқ мактабларини кенгайтириш ва янги мактаб қуриш ишида актив қатнашмоқда. Колхозчилар ва депутатларнинг талабига биноан Сталин номли колхознинг иккинчи участкасида 300 болага мўлжалланган янги мактаб биноси қурилаётир. Комиссия мактаб ва оилада болаларни тарбиялаш, ўқитувчиларнинг она-оталар блан алоқасини мустаҳкамлаш масалалари блан яқиндан шуғулланди. Бу ишлар ўзининг самарали натижаларини берди—бу йил 10-нчи синфни 32 киши муваффақиятли битириб чиқди.

Қишлоқ советининг ташкилий — оммавий иши колхознинг хўжалик фаолиятига ҳам яхши та'сир кўрсатмоқда. Бу йил чигит ўтган йилдагига нисбатан 10 — 12 кун кеч экилди. Ҳозир кечиктирилган муддатни етказиб олиш учун кураш бутун колхоз бўйича қизғин олиб борилмоқда. Шу мақсадда ғўзалар чуқур культивация қилинди, маҳаллий ўғит ташиш учун 2 машина ва 10 дан ортиқ арава ажратилди. Ҳозир ҳар куни далага 50 — 60 тонна маҳаллий ўғит олиб чиқилиб ғўзалар озуқлантирилмоқда.

Ижроком 18 майдаги ўз мажлисида Сталин номли колхозда чорвачилик биноларн қурилишининг бориши ҳақидаги масала юзасидан колхоз раиси Маннонсвнинг ҳисоботини эшитди. Колхоз жамоат чорвачилигини ривожлантириш планини бажариш учун курашиб, КПСС Марказий Комитети январь Пленумининг қарорларини амалда бажариш намуналарини кўрсатмоқда. Ҳозир колхозда 130 сигир учун ёзги ва қишки молхона, 150 бузоққа қишлик ва 250 бузоққа ёзлик молхона қурилди. Чорва моллари учун 600 тонна силос тайёрланган. Яна 600 тонна силос учун чуқурлар ҳозирланмоқда. Бундай тадбирларни амалга оширишда колхозчилар орасида олиб борилаётган сиёсий-тарбиявий ишлар катта роль ўйнамоқда. Ҳарбир бригаданинг ўз агитатори бор. Улар колхозчиларга партия ва ҳукуматимизнинг сиёсатини ҳартарафлама тушунтирмоқдалар. Депутат ўртоқ Ойтўраев колхозчилар орасида олиб борилаётган оммавий-сиёсий ишларга бошчилик қилмоқда.

Меҳнаткашларни қабул қилиш ва уларнинг ариза ва шикоятларини кўриб чиқишда ижроия комитетда қат'ий тартиб ўрнатилган. Ариза ва шикоятлар блан ижрокомнинг раиси ўртоқ Присматовнинг шахсан ўзи шуғулланади ва уларга белгиланган муддатда жавоб қайтарилади. Шу йил 21 майда 74 ёшга кирган кекса пенсионер Додабоев ижрокомга шикоят блан мурожаат қилган. У ўз шикоятида солиқни нотўғри солинганини кўрсатган ва уни бекор қилишни илтимос қилган. Ижроком депутатлардан Гималитдинов, Юсупов, Арзуманов, Раҳматовлардан ибарат комиссия тузган. Улар шикоятни дарҳол текширганлар. Текшириш натижасида Додабоевнинг ёши ҳақиқатдан 74 да эканлиги, унинг ўғли Улуғ Ватан урушида ҳалок бўлгани ва солиқ солинганлиги нотўғри эканлиги аниқланган.

Ижроия комитет ўз ишини колхоз ишлабчиқаришининг талаблари ва аҳолининг эҳтиёжлари ҳисобга олинган иш плани асосида олиб бормоқда. Шубҳа йўқки, қишлоқ совети 1955 хўжалик йилида ташкилий-оммавий ишлар савиясини янада юқори кўтариб, эришилаётган ютуқларни мустаҳкамлайди.

С. ОРИПОВ.

Тошкент парфюмерия фабрикасининг ишчилари ва инженер-техник ходимлари маҳсулот ишлаб чиқаришни тобора оширмоқдалар. **Суратда:** Упа-элик цехининг илғор ишчиси Зоя **Глубанова** иш устида.

В. Косовский фотоси.

БЕКОБОД ШАҲРИДА

ЙИЛЛИК ПЛАН БАЖАРИЛДИ

Бекобод пахта тозалаш заводининг коллективи самарали меҳнат қилиб, йиллик ишлабчиқариш давлат планини муддатидан илгари бажаришга муваффақ бўлди. Июнь ойи охиригача пландан ташқари юзларча тонна тола ва мамиқ тайёрланди.

Заводда кенг қулоч ёйган социалистик мусобақада мастер Мамедлаев бошчилигидаги смена ишчилари олдинда бормоқда. Улар меҳнат унумини ошириш блан смена топшириғини 120 — 130 прцентга етказиб бажараётирлар.

Ҳозир заводда янги пахта ҳосилини қабул қилишга тайёргарлик кўрилабошланди.

МЕҲНАТКАШЛАР УЧУН

Асботруба заводининг ишчи ва хизматчилари учун Октябрь кўчасида қурилаётган 18 квартирали уй-жой биноси тамомланай деб қолди. Уй-жой ёнида асботруба заводи меҳнаткашларининг ўғил-қизлари учун флигель қурилмоқда.

Шунингдек, шу кўчанинг ўзида цементчилар учун иккита 18 квартирали уй-жой биноси қурилабошланди.

ПИОНЕРЛАР ЛАГЕРИ

Металлурглар маданият ва истироҳат боғида Крупская ҳамда Навоий номли мактаб ўқувчилари учун пионер лагери очилди.

Шу мактабларнинг юқори синф ўқувчилари учун Туркистон тоғларида туристик лагерь ташкил этилади.

ТЎРТЮЗ МИНГ СЎМ

В. И. Ленин номидаги Ўзбекистон металлургия заводининг ишчилари ва мутахассислари ўзаро ҳамкорликда ишлаб, ишлабчиқаришга кўпгина янгилик киритмоқдалар.

Корхона рационализаторлари шу йилнинг ўтган бешярим ойи ичида меҳнат унумини ошириш ва маҳсулот таннархини камайтиришга қаратилган 3 юзга яқин ихтиро'чилик таклифи топширдилар. Ихтиро'лар ўз вақтида амалга оширилди. Натижада йилига 400 минг сўмдан ортиқ фойда олиш имконияти туғилди.

В. ВЛАДИМИРОВ.

СЎНГГИ ПОЧТАДАН

Ижодий иш ўрнига ўзбошимчалик

Яқинда Тўйтепа қишлоғида жойлашган **«Мўл ҳосил учун»** газета редакцияси биносида бир воқиа бўлиб ўтди: газета мас'ул секретари Тошпўлат Йўлдошев вақтинча редакторликка тайинланиши блан ўз ҳузурига редакция бухгалтерини таклиф қилди.

— Ишлар қалай?

— Чакки эмас, лекин газетанинг чиқиши ёмон, ярим йиллик планимизни бажараолмайдиганга ўхшаймиз.

— Олти ойда 4 сон чиқмаса, нима бўпти?

— Планни бажармасак, ойликни ўз вақтида олиб бўлмайди. Бу аҳволнинг тезроқ олдини олиш ҳақида Облполиграфиздатдан телефон қилиб, бирнеча марта огоҳлантиришди.

Бу сўзларни эшитган Тошпўлат Йўлдошев қўлидаги ручкани ўйнагани ҳолда деразага қаради. Кўп ўтмай бухгалтер ҳам ўз хонасига чиқиб кетди. Редактор ҳарқандай бўлса ҳам планни бажариш йўлини излаб топиш тўғрисида ўйлади. Ҳа дегунча ҳарф терувчилар олдида мақола ва хабарлар даста-даста бўлиб кетди. Ҳатто бир бетни эгаллайдиган «Ғўзани қишлоқ хўжалик зараркунандаларидан сақлайлик» деган сарлавҳали мақола ҳам теришга туширилди.

Шундай қилиб, Тошпўлат Йўлдошев бошқа газеталарда босилган ва аллақачонлар «Мўл ҳосил учун» газетасининг ўқувчиларига ма'лум бўлган материаллар ҳисобига газетани чиқараберди.

Ҳаш-паш дегунча орадан бир ҳафта ўтди, яна редактор блан бухгалтер ўртасида суҳбат бошланди:

— Мана, қойил қилдимми? — деб сўзида давом этди редактор ва газетанинг 30 июньда чиққан 4 бетли сонидан бирини олиб, бухгалтерга узатди.

У мийиғида илжайди ва планнинг бажарилгани ҳақида Облполиграфиздатга дарҳол рапорт беришга шошилди...

«Мўл ҳосил учун» газетасининг вақтинча редактори Йўлдошев ўзича «ижод» қилиб, ярим ойлик ишни бир ҳафтага қисқартирди. Икки бетлик газетани тўрт бетга айлантириб, унинг баҳосини 10 тийин ўрнига 20 тийин қилиб кўрсатди.

Йўлдошевнинг бундай ўзбошимчалиги газетхонлар учун анча қимматга тушмоқда. Улар районда бўлаётган воқиалардан ўз вақтида хабардор бўлаолмаётирлар.

Район меҳнаткашлари қўлга киритаётган ажойиб меҳнат ютуқларини ижодий равишда, қизиқарли ва та'сирли қилиб ёзиш ўрнига, фақат кўчирмачилик йўли блан газета «чиқариш» планини бажараётган вақтинча редактор Т. Йўлдошевнинг ўзбошимчалигидан Ўзбекистон КП Ўртачирчиқ район комитетидаги ўртоқлар хабардормикан?

РЕДАКЦИЯ ПОЧТАСИДАН

Ўринли э'тирозлар

Гулистон район марказидаги яккаю-ягона ошхонанинг аҳволини у ерда овқатланганлардан сўранг. Улар сизга: «Ошпазлари эшворишади, официанткалари қийиворишади» деб та'рифлайдилар. Шундан сўнг кишида «Хўш, нимани эшворишади-ю нимани қийворишади» деган қизиқиш пайдо бўлади. Биз ҳам ана шу қизиққанлардан бири бўлиб, ўша ошхонага кириб қолдик.

Мана ошхона. Кўчанинг чанги ичкарига уриб турипти, поллар кўп вақтдан бери ювилмаган, тартибсиз қўйилган стол-стуллар тоб ташлаб ётипти. Шу стуллардан бирини танлаб ўтирдик ва «ошпазлари эшворадиган» қандай овқатлар бор экан, деб менюни қидирдик. Афсуски бирон столдан меню топилмади. Сўнгра официантка Агафия Криворотовадан меню сўрашга мажбур бўлдик. У «ҳозир келтираман» деганича ярим соатча дом-дараксиз бўлиб кетди. Уни кутабериб овқатланувчиларнинг иштаҳаси ҳам бўғилаёзди. Бир пайт кичкина қоғозга қалам блан ёзилиб, фақат ошпаз қўл қўйган меню келтирилди. Бу меню Криворотованинг ярим соат йўқ бўлиб кетиб, ниҳоят «қўлбола» қилиб ясаб келган меню эканлиги, ошхона директори Ш. Мансуров ва бухгалтернинг имзоси йўқлигидан ма'лум эди. «Қўлбола» менюда 6 сўмдан палов ёзилган экан, емоқчи бўлдик. Чунки «эшворишади»ни эшитганмиз-да. Бир пайт афицианткa заказ қилинган овқатни келтирди. Палов қаёқда дейсиз, бамисоли бўтқанинг ўзи. Эссизгина гурунч, эссизгина ёғ-гўшт...

Шу пайт бирдан нариги столдан шовқин кўтарилиб қолди.

— Ахир нонсиз ҳам овқат еб бўладими, — дейишарди тўрт киши.

— Жим, — уларни тинчитишга ҳаракат қиларди официантка — нон келтирмаслик менинг айбим, ҳа, ҳалиги қўлим тегмадида, нонга боролмадим, меҳмонлар.

— Қўйинг-е, — деди клиентлардан бири, — қачонгача сизни сийлаймиз, қачон қарасанг «у йўқ-бу йўқ», «менинг айбим). Шикоят дафтарини келтиринг.

— Жоним блан, — официантка янги, ҳали қалам тегмаган шикоят дафтарини уларга тутқазди.

— Эскиси қани?

— Эскиси тўлгандан кейин конторага бериб юбориб, янгисини олдик-да. Эскисида раҳматдан бошқа ҳеч гап йўқ...

Овқатланишга келганлар «Красная заря» колхозининг а'золари Х. Эркабоев, А. Бектўраев, К. Асрорхўжаев ўртоқлар эдилар. Улар ҳарбир тарелкадан 50 граммдан уриб қолинган «қовурма балиқ»ни нонсиз ейишга мажбур бўлдилар. Ана шу воқиадан кейин Мансуров бошлиқ ошхона ходимларининг «эшворишгани», «қийворишгани»га «қойил» қолиб, ошхонадан чиқиб кетдик. Биз бир-биримизга қараб «ана шу намунали ошхонага район мутлубот союзининг раиси А. Алимбоев ҳам бир келса-ю, бўтқа паловдан, нонсиз балиқдан бир тотиб кўрса» дедик.

Ўхшатмасдан учратмас, деганларидек, Гулистон районининг қўшниси Мирзачўл райони марказидаги «Намунали ошхона»да ҳам аҳвол шу экан. Фақат фарқи шунда эканки, бу ошхонада шикоят дафтарининг эскиси ҳам топилиб қолди. Бу дафтарга қуйидаги сўзлар ёзилипти: «Жарковнинг гўштлари чандирдан иборат бўлгани учун пишмапти, картошкалари кирт-кирт қилади. Ошпаз Ашуров пиширган бу овқатдан тамомила норозиман. Шверник номли колхознинг а'зоси Корсупен, 2 апрель 1955 йил».

«Официанткаларнинг қўпол муомалалари жонга тегди, улар ўзларини ҳаммадан юқори қўядилар. Клиентларни ҳурмат қилмайдилар. Сўзингни эшитгулари ҳам келмайди. Бундай манманлик ошхонанинг ҳамма официанткаларига одат бўлиб қолган. Биз бундай ярамас ҳолга чек қўйилишини истардик. Темир йўл ходимларидан Мамажонов, Тўрақулов, 13 апрель 1955 йил» Ҳуллас дафтар ана шундай шикоятлар блан тўлган.

Ошхона директори Г. Аванесян эса бу камчиликларни хаспўшлашга уринади.

Биз ҳар икки қўшни ошхоналарни номигагина эмас, чинакамига намунали бўлишини истардик.

У. ИСРОИЛОВ,
Ғ. ҚЎЗИЕВ.

Қишлоқ обод бўлмоқда

Тошкент район, Чоштепа қишлоқ Советидаги 54-нчи раз'езд кундан -кунга обод бўлмоқда. Бу ерда меҳнаткашлар учун янги-янги бинолар қурилиб, қад кўтармоқда. Қишлоқ совети депутат ва меҳнаткашларнинг талаблари асосида қишлоқни ободонлаштириш соҳасида анча ишлар қилди.

Раз'ездаги меҳнаткашлар ҳархил кинофильмларни янги қурилган кинотеатр биносида кўриш имкониятига эга бўлдилар. Бу ерда хўжалик моллари магазини, қизил чойхона, сартарошхона ва намунали ошхона ҳам қурилди. Янги қурилган бу хўжалик ва маданий муассасалар меҳнаткашларга маданий хизмат кўрсатмоқда. Улар радиолаштирилган, электр нури блан ёритилган бўлиб, бу бинолар қишлоқнинг ҳуснига яна ҳусн қўшиб турипти.

Қ. ҒОППОРОВ.

САВОЛЛАРГА ЖАВОБ

Хитой Халқ Республикасининг давлат тузуми

Газетхонлардан Р .Шодмонов (Сирдар'ё райони), Э. Ҳолдоров (Тошкент шаҳри) ва В. Ҳолматова (Гулистон райони) ўртоқлар Хитой Халқ Республикасининг давлат тузуми тўғрисида ма'лумот беришимизни сўраганлар.

Биз қуйида бу ўртоқларга қисқача жавоб бердик.

Хитойда ғалаба қозонган халқ революцияси эски реакцион давлат аппаратини парчалаб ташлади ва янги, халқ-демократик давлат аппаратини барпо этди, эски ижтимоий ва давлат тузумини янги ижтимоий ва давлат тузуми блан алмоштирди.

Хитойда халқ демократияси йиллари ичида чуқур социал-иқтисодий ўзгаришлар амалга оширилди. Энг йирик банклар, шахталар, конлар, электростанциялар, темир йўллар ва бошқа муҳим корхоналар национализация қилинди ва социалистик, умумхалқ мулкига айлантирилди.

Хитой деҳқонлари кенг оммасининг актив иштироки блан мамлакатда ер ислоҳоти ўтказилди, бунинг натижасида помешчиклар синфи ва феодал-помешчик ер эгалиги тугатилди.

Халқ революцияси ғалабасидан сўнг ўтган йиллар мобайнида хитой халқи Совет Иттифоқининг беғараз қардошлик ёрдами туфайли уруш даврида вайрон бўлган ўз мамлакати экономикасини тиклаб олди ва социалистик ўзгаришларни амалга оширишга киришди. Хитойда амалга оширилаётган буюк социалистик ўзгаришлар социализмга ўтишнинг бутун даври учун Хитой Коммунистик партияси томонидан ишлаб чиқилган бош йўл блан белгиланади. Бу, Хитой Халқ Республикасининг Конституциясида ҳам ўз аксини топган. «Мамлакатни социалистик негизда аста-секин индустриялаштириш, — дейилади ХХР Конституциясининг «Кириш» қисмида, — қишлоқ хўжалигини, саноатни ва савдони социалистик негизда қайта қуришни аста-секин туталлаш социализмга ўтиш даврида давлатнинг асосий вазифасидир».

Партия бош йўлини амалга оширишда Хитой халқ хўжалигини ривожлантиришнинг 1953 — 1957 йилларга мўлжалланган биринчи бешйиллик плани ғоят муҳим аҳамиятга эгадир. Бу бешйиллик план хитой халқининг фидокорона меҳнати туфайли муваффақият блан бажарилмоқда.

* * *

Хитой халқининг ўз Коммунистик партияси раҳбарлиги остида эришган тарихий ғалабалари 1954 йил 20 сентябрьда халқ вакиллари Умумхитой мажлиси сессиясида қабул қилинган Хитой Халқ Республикасининг Конституциясида қонун шаклида мустаҳкамланди.

Хитой Халқ Республикасининг Конституцияси — социалистик типдаги Конституциядир, у буржуа конституцияларидан тубдан фарқ қилади, меҳнаткашлар манфаатини кўзлайдиган тартибларни белгилайди ва ҳимоя қилади.

Конституция халқ Хитойининг ижтимоий ва давлат тузумини қонун шаклида белгилаб беради. «Хитой Халқ Республикаси,— дейилади Конституциянинг биринчи моддасида, — ишчилар синфи раҳбарлигидаги ва ишчилар блан деҳқонлар иттифоқига асосланган халқ демократияси давлатидир». Социализмга ўтиш даврида халқ Хитойининг синфий моҳияти ва мақсадлари Совет Иттифоқидаги ўтиш даврининг синфий моҳияти ва мақсадларига ўхшашдир.

Хитой Халқ Республикасидаги бутун ҳокимият халқ вакилларининг Умумхитой мажлиси ва халқ вакилларининг маҳаллий мажлислари орқали халқникидир. Хитой Коммунистик партияси халқ вакиллари мажлисларининг фаолиятини бирга қўшиб, улар орқали халқ оммасини уюштиради ва уни мамлакатда социалистик жамият қуриш ишига сафарбар қилади.

Хитойдаги халқ демократияси давлати — социализм қурилиши давлатидир. Хитой Халқ Республикасининг Конституцияси хитой экономикасидаги барча секторларни социалистик ўзгартиришнинг, мамлакатда социализм қуришнинг аниқ йўлларини кўрсатиб беради. Хитой халқ хўжалигида ҳозир давлат сектори, кооператив сектор, майда товар ишлаб чиқарадиган сектор ва капиталистик сектор мавжуддир. Булар орасида умумхалқ, социалистик мулкчиликка асосланган давлат сектори халқ хўжалигида раҳбар куч бўлиб, у социалистик ўзгаришларнинг моддий базасидир. Давлат бу секторнинг устун даражада ривожланиб боришини та'минламоқда. Давлат социалистик сектори йилдан-йилга ўсиб, мустаҳкамланиб бормоқда. у мамлакат экономикасида борган сари кўпроқ ҳал қилувчи аҳамиятга эга бўлмоқда. Бу сектор 1949 йилда ҳозирги замон саноати ишлаб чиқарган барча маҳсулотнинг 34 процентини берган бўлса, 1953 йилга келиб, у мамлакатда ишлаб чиқарилган ана шу саноат маҳсулотининг 53 процентини берди. Давлат сектори бундан буён асосан кенгайтирилган социалистик такрор ишлабчиқариш базасида, оғир саноатни янада ривожлантириш базасида янада ўсиб боради.

Хитойда социалистик ўзгаришларни амалга оширишда социалистик характердаги кооператив сектор ғоят муҳим роль ўйнайди. Бу сектор меҳнаткашлар оммасининг коллектив мулкига асослангандир. Халқ-демократик давлати деҳқонлар ва ҳунармандларнинг кўнгилли равишда турли хил кооперативларга уюшишларини ҳартомонлама қўллаб-қувватламоқда.

Капиталистик саноат ва савдо соҳасида халқ демократик давлати бу саноат ва савдодан фойдаланиш, уларни чеклаб қўйиш ва ўзгартириш сиёсатини ўтказмоқда.

Мамлакатда буюк социалистик ўзгаришларни амалга оширишда, социализм қуришда Хитой Коммунистик партияси раҳбарлигидаги халқ-демократик давлати энг муҳим қуролдир.

Эски Хитойда кўпсонли майда миллатлар жуда қаттиқ эксплуатация қилинар ва жуда қўпол равишда камситилар эди. Чан Кай-шининг реакцион тўдаси ҳукмронлик қилган даврда майда миллатларнинг аҳволи, айниқса оғир эди. Мамлакатда ғалаба қозонган халқ революцияси майда миллатларни ҳалок бўлиб кетишдан сақлаб қолди, уларни янги, озод ва бахтиёр ҳаёт йўлига олиб чиқди.

Эндиликда Хитой Халқ Республикасидаги барча миллатлар ўртасидаги муносабатлар тенгҳуқуқлилик, ўзаро ҳурмат, дўстлик ва бир-бирига ёрдам бериш асосида ривожланиб бормоқда. Хитой Халқ Республикасида миллатчиликнинг ҳарқандай кўринишларига қарши кескин кураш олиб борилмоқда. Бу эса Хитойда яшовчи миллатлар ўртасидаги дўстлик алоқаларининг янада мустаҳкамланишига олиб келмоқда.

Хитой Халқ Республикасининг давлат тузилиши ҳам социализм қурилиши ишига хизмат қилади. Хитой Халқ Республикаси давлат ҳокимиятининг олий органи халқ вакилларининг Умумхитой мажлисидир. Халқ вакилларининг Умумхитой мажлиси доим амал қилиб турадиган орган, я'ни Доимий Комитет ва Хитой Халқ Республикасининг Раисини сайлайди. Доимий Комитет ва Хитой Халқ Республикасининг Раиси биргаликда, коллегиал равишда давлат бошлиғи функциясини бажарадилар. Хитой Халқ Республикасида давлат бошлиғи халқ вакилларининг Умумхитой мажлиси олдида жовобгар ва ҳисобдордир.

Хитой Халқ Республикасининг олий ижроия органи — Давлат Совети, я'ни марказий Халқ Ҳукуматидир. Ўзининг бутун фаолиятида Давлат Совети халқ вакилларининг Умумхитой мажлиси ва унинг Доимий Комитети олдида мас'улиятлидир. Унинг бутун фаолияти халқ фаровонлигини яхшилашга, халқ демократияси тузумини мустаҳкамлашга қаратилгандир.

Халқ вакилларининг мажлислари Хитой Халқ Республикаси давлат ҳокимиятининг маҳаллий органларидир. Жойлардаги бутун ҳокимият халқ вакилларининг мажлислари қўлидадир. Шу мажлислар томонидан сайлаб қўйиладиган халқ комитетлари халқ вакиллари мажлисларининг ижроия органлари ҳисобланади.

ХХР давлат ҳокимияти органларининг бутун фаолияти демократик централизм асосида ташкил этилгандир. Хитой Халқ Республикасида барча давлат органлари халқ оммасига таянадилар. Шу омма блан доимо жуда яқин алоқада бўлиб турадилар, омманинг фикрига қулоқ соладилар ва ўз ишларини омманинг контроли остида олиб борадилар

Хитой Халқ Республикасининг давлат тузуми меҳнаткашларга кенг демократик ҳуқуқлар ва эркинликлар беради. Республиканинг 18 ёшга тўлган барча гражданлари сайлаш ва сайланиш ҳуқуқига эгадирлар. Хотин-қизлар эркаклар блан тенг ҳуқуққа эгадирлар. Халқ вакилларининг маҳаллий мажлисларига сайланган 5 миллион 670 минг депутатнинг 17,3 проценти хотин-қизлардир. Хитой Халқ Республикаси Конституциясига биноан ақлдан озганларгина ва қонун йўли блан сайлов ҳуқуқидан маҳрум қилинган шахсларгина сайлаш ва сайланиш ҳуқуқидан фойдаланаолмайдилар.

Хитой Халқ Республикасининг гражданлари сўз, матбуот, йиғилишлар ўтказиш, союзларга уюшиш, кўчаларда намойишлар қилиш эркинлигига эгадирлар. Бу эркинликлар э'лон қилинибгина қолмасдан, балки давлат томонидан зарур моддий шароит блан ҳам та'минланади.

Хитой Халқ Республикаси гражданлари меҳнат қилиш, дам олиш, илм олиш ҳуқуқига, касал бўлиб, меҳнат қобилиятини йўқотган ёки қариб қолган тақдирда моддий ёрдам олиш ҳуқуқига эгадирлар. Бу ҳуқуқлар ҳам реал ҳуқуқлар бўлиб, тегишли тадбирлар блан мустаҳкамланади.

Меҳнат қилиш ҳуқуқи халқ хўжалигини планли ривожлантириш, иш блан та'минланганликни кўпайтириш, меҳнат шароитини яхшилаш ва реал иш ҳақини ошириш йўли блан та'минланади.

1953 йилда ишчилар ва хизматчиларнинг реал иш ҳақи 1949 йилдагига нисбатан ўрта ҳисобда 75 процент кўпайди, халқ хўжалигининг айрим тормоқларида эса, масалан, нефть ва кўмир саноатида 2,8 марта ошди. Илм олиш ҳуқуқининг амалга оширилиши турли ўқув юртлари ва маданий-оқартув муассасалари тормоқларини кенгайтириш йўли блан та'минланади.

Хитой Халқ Республикаси гражданларининг ҳуқуқлари мамлакатдаги ижтимоий ва давлат тузумидан келиб чиққан бўлиб, бу ҳуқуқларнинг амалга оширилиши ана шу ижтимоий ва давлат тузуми томонидан та'мин этилади.

Хитой халқи эришган буюк ғалабалар империалистик доиралар ва уларнинг малайларини ташвишга солмоқда. Улар жонжаҳдлари блан халқ демократияси ҳокимиятини бузишга, хитой халқининг социализм қуриш ишига халақит беришга уринмоқдалар. Яқинда Хитой Коммунистик партияси Марказий Комитети томонидан фош қилиб ташланган Ху Фин контрреволюцион тўдаси худди ана шундай йўл тутган эди. Ху Финнинг хоинлар тўдаси турли фитналар уюштириш йўли блан давлатдаги энг юқори ўринларни қўлга киритиб олишни ва шу равишда мамлакатда контрреволюцияни қайта тиклашни ўз олдига мақсад қилиб қўйган эди. Бу жиноий тўданинг ўз вақтида фош қилиб ташланганлиги, Хитойда социализм қурилиш ишига халақит беришга уринган барча душманларнинг ҳарқандай кирдикорлари бундан буён ҳам хитой халқи ва унинг шонли Коммунистик партияси томонидан фош этилажагини билдиради.

* * *

Хитой Халқ Республикасининг ташқи сиёсати тинчликсеварлик сиёсати ва халқаро ҳамкорликни кўзлайдиган сиёсатдир. «Бизнинг асосий вазифамиз, — деган эди Хитой Халқ Республикасининг Раиси Мао Цзэ-дун биринчи чақириқ халқ вакиллари Умумхитой мажлисининг сессиясида, — бутун мамлакатнинг халқини бирлаштиришдан, барча мамлакатлардаги ҳамма дўстларимизнинг қўллаб-қувватлашига эришишдан, улуғ социалистик давлат қуриш учун кураш олиб боришдан ва халқлар ўртасида тинчликни актив суратда ҳимоя қилишдан ва инсониятнинг тараққиётига ёрдам беришдан иборат».

Хитой Халқ Республикаси Совет Иттифоқи ва барча халқ демократияси мамлакатлари блан биргаликда халқаро кескинликни юмшатиш, халқаро жанжалли масалаларни тинч йўл блан ҳал этиш учун курашмоқда. ХХР Кореяда яраш битими тузилишида ва Ҳинди-Хитойда уруш ҳаракатларининг тўхтатилишида муҳим роль ўйнади. У, яқинда Бандунгда бўлиб ўтган Осиё ва Африка мамлакатлари конференциясида актив иштирок этди. ХХР ҳозирги вақтда Америка империалистларининг барча кирдикорларини хуш'ёрлик блан фош қилиб, ўз территориясининг бутунлигини қаттиқ туриб ҳимоя қилмоқда. У, ўзининг қадимий территорияси бўлган Тайвань оролини озод қилиш учун қат'ий кураш олиб бормоқда. Хитой халқини унинг бу адолатли курашида бутун илғор инсоният қўллаб-қувватламоқда. Жаҳон халқлари Хитойнинг Бирлашган Миллатлар Ташкилотидаги қонуний ҳуқуқларининг тикланишини талаб этмоқдалар.

Хитой халқининг сиёсий ва иқтисодий қурилиш соҳасида эришган буюк ютуқлари ҳамда Хитойнинг жаҳон миқ'ёсидаги обрўси тобора ўсиб бораётганлиги Хитой Халқ Республикасининг давлат тузуми мустаҳкам, ҳаётчан эканлигини равшан исбот этади.

А. МИХАЙЛОВ,
юридик фанлар кандидати.

Барча колхоз ва совхозларда ғўза парваришини юқори сифатли ўтказиб, мўл ҳосил тўпланишига эришайлик!

Шонани гулга, гулни кўсакка айлантирамиз

Бригадамиз а'золари партия ва ҳукуматимизнинг пахтачиликни ривожлантириш тўғрисидаги қарорларини амалга ошириш учун курашиб, катта муваффақиятларга эришмоқдалар. Биз ўтган йил давлатга 63 гектар майдоннинг ҳар гектаридан 37 центнердан пахта топширдик. Ҳосилни ошириш соҳасидаги муваффақиятимиз тақдирланди. Мен 1954 йилда Бутуниттифоқ қишлоқ хўжалик виставкасида қатнашдим. Илғорларнинг тажриба мактабидан кўп нарсаларни ўрганиб қайтдим. Виставка бош комитети мени кичик кумуш медали блан мукофотлади.

Биз, бу йил 12 гектар янги ерни ўзлаштириб, пахта майдонини 75 гектарга кенгайтирдик. Бригада а'золари блан маслаҳатлашиб, ана шу майдоннинг ҳар гектаридан камида 40 центнердан ҳосил етиштириш мажбуриятини олдик. Бригадамиз а'золари олинган юксак мажбуриятга яраша мўл ҳосил етиштириш учун ғўзаларни агротехника қоидасига мувофиқ, ўз вақтида ва юқори сифатли парвариш қилаётирлар.

Биз чигитни барча майдонга янги, прогрессив усулда торқаторлаб экканмиз. Бу, ҳар гектар ерда ғўза тупларининг кўпайишини та'минлади. Ўтган йилга қараганда ўрта ҳисоб блан ҳарбир гектар ерда 20 минг туп кўчат ортди. Бу, ҳосилнинг ошишини та'минлайди.

Ғўзаларнинг янги усулда жойлаштирилиши механизация блан ишлаш имкониятини берди. Бунинг натижасида иш сур'ати тезлашиб, сифати яхшиланди ва қўл меҳнати кўп даражада камайди. Шу сабабли биз ғўзаларни уч марта комплекс парваришдан чиқардик. Ҳозир 4-нчи парвариш қизғин давом этмоқда. Худойназарова, Қурбонова, Эргашева сингари илғор колхозчилар ҳар куни 0,20—0,25 гектар ердаги ғўзани сифатли чопиб, бошқаларга намуна бўлмоқдалар.

Бригадамизда культивация, чопиқ, ғўзани озиқлантириб, табақалаб суғориш ишлари бир-бирига боғлаб олиб борилмоқда. Суғориш ишини звено бошлиқлари ўз қўлларига олганлар. Номоз Қулматов, Қўлдош Гулматов ўртоқлар бу соҳадаги ўз тажрибаларини бошқаларга ўргатиб, сувни тежаб сарфлаётирлар.

Биз, минерал ва маҳаллий ўғитни бир-бирига аралаштириб, шароитига қараб ғўзаларга солмоқдамиз. Июль ойида ғўза парваришини янада кучайтириш тадбирларини белгилаб чиқдик. 40 тонна маҳаллий ўғит тайёрлаб қўйилди, яна 30 тонна маҳаллий ўғит тайёрлаш планлаштирилди. **Биз, маҳаллий ўғитни биринчи навбатда авжи паст, ҳосили кам ғўзаларга соламиз. Шундай қилиб, барча майдонда мўл ҳосил етиштирамиз.** Қулматов, Эсергапов ўртоқлар бошлиқ звенонинг сифатли парвариш қилинган, озиқлантирилиб, қондириб суғорилган ғўзалари ўтган йилдагидан эрта ҳосилга кирди. Бу звеноларнинг ҳар туп ғўзасида 5—6 тадан кўсак ва 25 тагача шона бор.

Биз, июль ойида ғўзани яна икки марта, айрим жойларда эса уч марта сифатли чопиқ қилиб, қондириб суғорамиз. Ғўза ўсганига қадар культивацияни давом этдирамиз. Шундай қилиб, шонага шона қўшиб, ҳарбир гулни кўсакка айлантириш учун зарур тадбирларни амалга оширамиз. Бу йил мўл ҳосил етиштириб, келгуси йилда барча звено бошлиқларининг ҳам Бутуниттифоқ қишлоқ хўжалик виставкаси қатнашчиси бўлишига эришамиз.

У. ҚУЛМАТОВ,
Бўка районидаги Ленин номли колхознинг бригада бошлиғи.

Илғорларга тенглашиш лозим

Мўл ҳосил етиштириш мақсадида фидокорона меҳнат қилаётган Верхне-волинск районидаги илғор колхозларнинг а'золари ғанимат кунлардан тўла ва унумли фойдаланган ҳолда ғўза парваришини юқори сифатли ўтказишга эришмоқдалар.

Райондаги Куйбишев номли, Карл Маркс номли, Максим Горький номли колхозлар анашулар жумласидандир. Бу колхозларнинг меҳнатсевар а'золари ғўзаларни уч марта комплекс парваришдан чиқардилар. Улар озиқлантириш ва суғоришни агротехника қоидалари асосида ўтказиб, ғўзаларнинг яхши ривожланишини та'минламоқдалар. Бу колхозларнинг пахта майдонида биронта ҳам бегона ўт йўқ, шоналар гулга, гуллар эса кўсакларга айланмоқда. Илғор колхозлар бу муваффақиятларга аввало меҳнат интизомини мустаҳкамлаш, ўзаро социалистик мусобақани кучайтириш, мавжуд ишчи кучларидан, айниқса техника воситаларидан унумли фойдаланиш туфайли эришмоқдалар.

Карл Маркс номли колхознинг 930 гектар ердаги ғўзалари уч марта сифатли парвариш қилинганлиги сабабли бир текис гулга кирган, айрим карталардаги ғўзалар кўсаклай бошлаган. Универсалчилар туртинчи культивацияни муваффақиятли ўтказмоқдалар. Далада ҳарбир киши ижодий меҳнат блан банд. Ўртоқ М. Жалилов бошлиқ бригада а'золари ўзаро социалистик мусобақада илғорликни эгаллаб, дала ишларини ҳартарафлама намунали ўтказмоқдалар. 58 гектар ердаги ғўза икки марта озиқлантирилди ва қондириб суғорилди. Бригада а'золари гектаридан 37 центнердан, М. Байрамов, А. Таштанов ўртоқлар бошлиқ звено а'золари эса, 40 центнердан ҳосил етиштириш мақсадида ғайрат кўрсатиб меҳнат қилмоқдалар. Ж. Бадалов, Х. Бўрибеков, А. Муқимов ўртоқлар бошлиқ бригадаларда ҳам колхозчилар зўр ғайрат блан фидокорона меҳнат қилмоқдалар.

— Бизнинг ютуғимиз шундаки,—дейди колхоз раиси, Ўзбекистон ССР Олий Советининг депутати ўртоқ Қ. Султанов, — МТСдан юборилган 15 «универсал»нинг ҳамавақт тўхтовсиз, унумли ишлашига эришдик. Техника оғиримизни енгил қилмоқда. Бундан ташқари колхоздаги барча кучни ғўза парваришига тўла сафарбар этдик. Ҳозир далада 580 ўрнига 680 киши ишламоқда. Бу икки муҳим тадбир ғўза парваришини ўз вақтида сифатли олиб боришимизда катта роль ўйнамоқда. Биз ҳарбир туп ғўзанинг яхши парвариш қилиниши учун курашиб, 10 июльга қадар ғўзаларни текис кўсаклашини та'минлаймиз. Бунинг учун колхозимизда ҳамма имкониятлар мавжуд.

Илғор колхозлар эришаётган ана шундай ютуқлар блан бирга айрим колхозларда жиддий ҳато ва камчиликларга ҳам йўл қўйилаётир. Бунга Шверник номли, Калинин номли, Ленин номли, Маленков номли колхозлар яққол мисол бўлаолади. Бу колхозларнинг кўпчилик майдонларидаги ғўзалар ўсишдан 10 — 15 кун орқада қолаётир. Культивация ва чопиқ ўз вақтида ўтказилмаганлиги сабабли айрим карталардаги ғўзаларни зарпечак ва бегона ўтлар ўраб олган. Колхоз далаларини айланган киши ҳалига қадар ягана қилинмаган ғўзаларни кўриб ачинади. Шунингдек, бу колхозларда озиқлантириш ва суғориш ишлари ҳам мутлақо талабга жавоб бермайди. Бундай нуқсонлар, айниқса, Карл Маркс номли колхоз блан қўшни, ери-ерига туташ Шверник номли колхозда кўринади. Колхознинг 15 гектарга яқин ердаги ғўзасини зарпечак қисиб, ўсишдан қолдирган. Райондаги илғор колхозлар 4-нчи, ҳатто 5-нчи чопиққа киришганлари ҳолда бу колхоз ғўзалари ҳали иккинчи чопиқдан ҳам чиқарилмаган.

Колхознинг қайси бригадасига борсангиз, ғўзалар культивация қилинмасдан кетмон чопиғи ўтказилаётганлигини кўрасиз.

— Қўлимиздан келгани шу. МТС етарли «универсал» юбормаганидан кейин, шундай қилишга мажбур бўлаяпмизда, — дейди колхоз раиси И. Бойқулов.

Дарҳақиқат, 1-нчи МТС раҳбарлари фақат Шверник номли колхозгагина эмас, бошқа колхозларга ҳам қониқарсиз ёрдам кўрсатмоқдалар.

Қайси куни МТС директори ўртоқ А. Холбоев Шверник номли колхозга келди. У, «универсал»ларнинг 2 — 3 кунлаб ишламай бекор ётиши, культивациясиз чопиқ қилинаётганлигининг сабабларини билиш ва бу камчиликларни бартараф қилиш ўрнига раисга тутруқсиз буйруқ бериб, қайтиб кетаберди.

— Универсаллар культивацияни дарҳол тўхтатсин, тракторлар дори сепишга ўтсин! — дейди у.

Натижа нима бўлди денг? Илгари ҳар куни 0,35, 0,40 гектар ердаги ғўзани чопиқ қилаётган колхозчилар энди 0,10 0,12 гектардан ерда чопиқ ўтказмоқдалар. Иш сур'ати пасайиши блан, унинг сифати ҳам бузулмоқда, қотиб кетган қаторларда кесак кўчиб кетаётир, ғўзанинг оқ илдизи узилиб, экин шикастланмоқда.

Колхознинг А. Қурбонов бошлиқ иккинчи бригадаси 63 гектар пахта майдонига эга. Унга 40 дан ортиқ ишчи кучи бириктирилган. Агар бу кучдан тўғри, унумли фойдаланилганда эди, ғўза парваришида дуруст натижаларга эришиш мумкин бўларди. Афсуски, бу бригадада меҳнат интизоми бўшашиб кетган. Ишга кеч чиқиб, эрта қайтадиганлар, бутунлай чиқмай қоладиганлар кўплаб топилади. Броқ уларга нисбатан ҳечким ҳечқандай чора кўрмайди. Табельчи ҳам, бригада бошлиғи ҳам. «Зулфия Мусаева бозорда», «Янгилишхон Исаева бозорда...» деб қоғозга туртиб қўйиш блангина кифояланадилар. Колхоз раҳбарлари эса, «ишчи кучи етишмайди» деган баҳона блан ҳозирги энг мас'улиятли даврда ғўза парваришини ўз ҳолига ташлаб қўймоқдалар. Колхознинг иккинчи ва бошқа бригадаларида ўт босган ва шира тушган ғўзалар кўплаб топилади.

Ўртоқ Н. Болиев бошлиқ бригадада аҳвол бундан ҳам ачинарли. 4 гектар ердаги ғўза ғумай ва зарпечак босганлиги сабабли айни ҳосил олиш пайтида ёмон ривожланаётир. 5 гектар ердаги ғўза эса ўсишдан 15 — 20 кун орқада қолган. Бригада бошлиғининг бепарволиги сабабли бу ғўзалар қўшимча озиқлантирилмаган. Шунингдек, Б. Бобоев бошлиқ бригаданинг 4 гектардан ортиқ ғўзаси бегона ўтлар орасида, сувсиз қовжираб ётипти. Кўпчилик карталарни ўргимчаккана босган, аммо унга қарши кураш уюштирилмаган.

Ғўзаларни суғориш ҳозирги кунлардаги энг мас'улиятли вазифа. Броқ, бу ишга тажрибасиз, бепарво кишилар қўйилган. Шунинг учун ҳам ғўза пушталарини сув босиш ҳоллари юз бермоқда. Айрим бригадаларда эса, сувлар исроф қилинаётир. Чанқоқ ғўзалар эса яхши ривожланмаётир.

Мана бир мисол: яқинда ўзаро текшириш бригадаси кечаси саот 11 ларда колхознинг Қ. Ма'қулов бошлиқ бригадасига келди. Сувчи Қоражон Бўриев ўқ ариқ ичида ухлаб ётган эди. Бундан фойдаланган айрим кишилар ғўзага таралган сувни ўз томорқаларига буриб юборганлар. Текшириш бригадаси Бўриевни уйғотиб, униг бепарволигидан ранжиди. Бўриев бўлса, айбини бўйнига олмай хатони бошқа сувчи — ўртоқ Оқмирзаевга тўнкашга уринди. Бу, колхоз раҳбарларининг ғўзаларни парвариш қилиш ишига ва қондириб суғоришга на қадар ёмон муносабатда бўлаётганликларини кўрсатади.

Район партия ва совет ташкилотларининг раҳбарлари, содир бўлган нуқсонларнинг тезда олдини олишлари, қолоқ колхозларни илғор колхозлар даражасига кўтариш учун зарур тадбирлар белгилашлари керак.

У. ЖОНГИТОВ,
«Тошкент ҳақиқати»нинг мухбири

Камчиликлар тугатилмаётир

Ўртачирчиқ районидаги Ленин номли колхознинг Т. Нурбеков бошчилик қилаётган 2-нчи бригадасида сон орқасидан қувиб, сифат учун курашилмаётир. С. Башатова бошлиқ звенонинг 13 гектарли картасида ғўза айниқса сийрак бўлиб қолган. Звенода чигит униб чиқмаган ерларга қўшимча равишда чигит экилмаган, кўчат ҳам ўтқазилмаган. Ҳамма карталарда ягана сифатсиз ўтказилган. Ғўзанинг олди гулга кирган бўлса ҳам ҳар уяда ҳали 7—8 тупдан ғўза ўсмоқда.

Бундан ташқари, бригадада ғўза зараркунандаларига қарши кураш шу маҳалгача бошланмаган. Ер чекалари ёввойи ўтлардан тозаланмаган. Ҳатто дала шийпони атрофидаги ерларнинг чекаларида зарпечак ниҳоятда авж олган. Шу сабабли ўртоқ С. Башатова бошлиқ звенонинг катта картасидаги ғўзаларига ўргимчаккана тушган. У, айрим ерларда ғўза баргларини ҳозирданоқ илматешик қилиб юборган. Лекин, колхоз правлениеси ғўза зараркунандаларига қарши кураш чораларини кўрмаётир. Шу сабабли ғўзалар ўсишдан қолмоқда.

Бригада дала шийпони агитация ва пропаганда ишларининг марказига айлантирилмаган, шипон ҳатто ремонт қилинмаган. Звено бошлиғи С. Башатованинг айтишига қараганда, колхозчилар учун иссиқ овқат ташкил қилинмаган. Шунинг учун улар ўз уйларига қатнаб, кўп вақтни бекорга ўтказаётирлар. Бригада а'золари бу камчиликларни бартараф қилиб, ўз ишларида бурилиш ясашлари керак.

М. РИХСИЕВА.

Илғорлар Бутуниттифоқ қишлоқ хўжалик виставкасига жўнаб кетмоқдалар

Иттифоқчи республикаларимиз қаторида областимизнинг колхоз, совхозлари, машина-трактор станциялари, илмий-текшириш ташкилотлари, тажриба станциялари ва бошқа қишлоқ хўжалик ташкилотлари илғорлари ўзларининг 1954 йилдаги зўр муваффақиятларини БҚХВда кенг намойиш қилиб кўрсатмоқдалар. Уларнинг бу муваффақиятларини Ватанимизнинг турли республика ва областьларидан Москвага келган экскурсиячилар зўр қизиқиш блан томоша қилмоқдалар.

Шу кунларда областимизнинг турли районларидан БҚХВга экскурсиялар уюштирилаётир.

Яқинда, Қорасув районидаги МТСнинг зоотехниги ўртоқ А. Макарова бошчилигидаги 8 кишидан иборат чорвадорлар Москвага — Бутуниттифоқ қишлоқ хўжалик виставкасига жўнаб кетдилар. Улар орасида Свердлов номли колхознинг чўчқа боқучиси И. Мельникова, Ленин номли колхознинг молбоқарлари Тошмат Қулматов, Комол Ойхўжаев ўртоқлар бор.

Сирдар'ё районидаги Тарас Шевченко номли колхознинг бригада бошлиғи Тилов Маманов, Сталин номли колхознинг бригада бошлиғи К. Кашпаков, Маленков номли колхоздан Э. Қорабоев, Хрушчев номли колхоздан У. Қўшағанов, «XIX партс'езд» колхозидан Ж. Мамедов ўртоқлар, Юқоричирчиқ районидаги 2-нчи МТСнинг бош зоотехниги ўртоқ Давидов бошчилигида Андреев номли колхознинг чўпонлари Султон Усмонқулов, Д. Турлибеков, «Социализм» колхозининг чўпони У. Шералиев, Ленин номли колхознинг бош отбоқари У. Ширинбеков, Маленков номли колхознинг ферма мудири С. Юнусов ва бошқа ўртоқлар пойтахтга жўнаб кетдилар.

Дала ишлари бир-бирига боғлаб олиб борилмокда

Октябрь районидаги Киров номли колхоз а'золари бу йил 825 гектар пахта майдонининг ҳар гектаридан 31 центнердан ҳосил олиш учун фидокорона меҳнат қилмоқдалар.

Колхозда ғўза парваришидаги барча ишлар агротехника қоидалари асосида бир-бирига боғлаб олиб борилаётир. Ана шунинг натижасида ғўзалар биртекис шонага кириб, гуркираб ўсмоқда.

Айниқса, область Советининг депутати Анна Полюнина бошлиқ бригаданинг ғўзалари эрта ҳосилга кирмоқда. Бу бригада а'золари 86 гектар пахта майдонининг ҳар гектаридан 42 центнердан ҳосил олиш учун курашаётирлар. Улар ҳозиргача ғўзаларини 2 марта чопиқдан, 3 марта культивациядан чиқардилар, шу кунларда ғўзанинг учинчи парвариши қизғин давом этмоқда.

Ғўза парваришини ҳартарафлама уюшқоқлик блан олиб боришда Пахта МТСининг механизаторлари айниқса яхши ёрдам бермоқдалар. 13, 14-нчи трактор бригадаларининг 21 та «универсал»и шу колхозда мунтазам ишлаб турипти.

Илғор универсалчилардан Н. Железняков, М. Дарвишов, В. Нерозник ва Ким Леонид ўртоқлар ўз агрегатлари блан ҳар куни 13—15 гектар ердаги ғўзани узунасига ва кўндалангига культивация қилмоқдалар. Уларнинг кўпчилиги мавсум планини бажариш арафасида турипти.

Д. СОДИҚОВ.

Пахта ҳосили яна ошади

Шу кунларда Оржоникидзе районидаги Сталин номли колхоз а'золари ғўза парваришини ҳартарафлама кучайтириб юбордилар. Культивация, чопиқ, суғориш ва озиқлантириш ишлари бир-бирига тўғри боғлаб олиб борилмоқда. Колхознинг ўртоқ К. Гулмирзаев бошлиқ бригада а'золари гектаридан 35 центнердан ҳосил олишга аҳд қилиб, ғўзани ҳартарафлама сифатли парвариш қилаётирлар. Бригадада ғўза қатор-оралари икки томонлама культивация қилинмоқда. Илғор универсалчи ўртоқ Наби Бўриев ҳозир ғўзани учинчи марта кўндалангига культивация қилмоқда.

Бригадада суғориш ҳам агротехника қоидаларига мувофиқ ўтказилмоқда. Бу соҳада тажрибали сувчилардан Э. Йўлдошев ва О. Абдусаматов ўртоқлар айниқса намуна бўлаётирлар.

Ғўза чуқур эгатларга сувни жилдиратиб қўйиш йўли блан суғорилмоқда. Ҳамма эгатлар бошига тешик тахталар, найлар ва бошқа хил воситалар ўрнатилиб, сувнинг бир маромда оқими та'мин этилмоқда. Ҳозир колхознинг бошқа сувчилари: С. Юсупов, М. Исаев, Ю. Тошматов, У, Каримбердиевлар ҳам ғўзани ўртоқ Э Йўлдошев усулида суғормоқдалар.

Бу йил колхозда юзцентнерчилар ҳаракати янада кучайтирилмоқда. Бу ҳаракатга қўшилган Ш. Бўриев, А. Толипов, Э. Салимов, У. Каримбердиев, Н. Иброҳимов ўртоқлар бошлиқ звено а'золари ҳар гектар ердан 40 — 45 центнердан ҳосил олиш учун курашмоқдалар.

Ш. Салимов ва А. Толипов ўртоқлар бошлиқ звенолар ўтган йили гектаридан 35 — 37 центнердан ҳосил олиб, бу йил Бутуниттифоқ қишлоқ хўжалик виставкасига қатнашиш ҳуқуқига эга бўлган эдилар. Улар бу йил ҳар гектар ердан камида 45 центнердан пахта топшириш учун курашмоқдалар. Шу кунларда бу звеноларнинг участкасидаги ғўзалар тўртинчи культивация ва учинчи чопиқдан чиқарилди. Ғўзалар вақтида суғорилиб, озиқлантирилиб турибди. Звенода «ҳосилот халта»ларидан кенг фойдаланилмоқда.

Колхознинг бошқа бригадаларида ҳам ғўза парвариши яхши бораётир. Колхоз а'золари бу йил гектаридан 35 центнердан пахта беришга аҳд қилганлар.

З. ОТАХОНОВ.

Яшнаётган квадратлар

II.

— Иш бошида пухта бўлдими, охиригача шундай кетаверади. Бир эмас, икки марта яхоб бердик, тупроққа ёнбоши теккан чигит ерда қолмай униб чиқди. Ҳар йили апрельнинг охирида қўшимча чигит экиб, бел букуларди, бу йилчи, худди шу вақтда тракторни кўндалангига юргиздик, даламизда квадрат чизиқлар ҳосил бўлди. Мана, ҳозир қайси далага борсангиз кўз қувонади, трактор уёққа ҳам, буёққа ҳам қараб ишлаяпди...

Марказий дала шийпонида колхозчилар блан суҳбатлашиб ўтирган ҳосилот советининг раиси Рашид Шодмонов шу гапларни айтаркан, қўлларини олдинга, кейин икки ёнга ёзиб кўрсатди, қувноқлик блан далага кўз югуртирди. Қатор ораларига учинчи марта трактор оралаган пайкалдаги ғўзаларнинг бўйи тиззага урай деб қолган. Картанинг қайси тамонига қарасангиз ғўзалар бир чизиққа терилгандай бўлиб кўринади. Пахтакорлар ўз ерларига меҳр блан назар ташлар эканлар: «механизацияга кенг йўл мана шунақа бўлади...», деб завқланардилар.

Дала шийпонининг сув сепилган муздек айвонидан чор атроф кўзга яққол ташланади. Янги ерларга хос кенг ва текис далада яшил квадратлар майин шабадада чайқалади. Ўтган йилларда қолоқ, кам ҳосилли колхозлар қаторида бўлган бу колхозда ғўзанинг бу йилги ривожини кўриб, шу ерлиларнинг ўзигина эмас, ҳатто уларнинг қўшнилари ҳам севинарди.

Колхоз раиси Мирсаид Бобоев шу райондаги донгдор, юқори ҳосилли Охунбобоев номли колхоз правлениесидан, шахсан унинг раиси Асад Убайдуллахўжаевдан миннатдор бўлиб сўзларди.

— Қадоққа тушганда ҳа, деб мадад бериш дўстнинг иши, хўжалигимизни мустаҳкамлашда улар бизга яхши ёрдам кўрсатишади, мўл ҳосил олишимизда ҳам моддий ҳам тажрибалари блан кўмаклашадилар...

Иккинчи бир томондан берилган ёрдам туфайли ба'зи кишилар хотиржамликка, сусткашликка, беғамликка бериладилар. Натижада ёрдамнинг кучи сезилмай, аксинча иш илгаригисидан бўшашиб кетади. Ёрдамнинг фойдасига, кучига тўғри баҳо бераоладиган кишилар эса, дўстлар томонидан ёрдам қилинганда ўз ишини илгаригидан ҳам яхшилашга, ёрдамчи кучга ўзининг ички, шу вақтгача фойдаланилмай келинган кучини қўшади, ишни ҳартарафлама кучайтиради. Ана шу йўлни тутган раҳбар ўз армиясини муваффақиятли олға бошлаб бораолади. Мирсаид Бабоев ҳам Охунбобоев номли колхоздан ёрдамга келган дўстлардан чин кўнгилдан миннатдор бўлиш блан бирга ўз колхозидаги каттадан-кичикни далага тўла сафарбар этаолди. Колхоз чигит экишни, уни текис ундириб олишни муваффақиятли ўтказди.

Ғўза парвариши бошланган дастлабки кунларда раис ишнинг боришини ўзича кўздан кечириб чиққач, кўнглини қитиқлаётган мақсадларини ўртага ташлаш учун бригада ва звено бошлиқлари, трактор бригадаларининг механиклари ҳамда бошқа активларни ўз ҳузурига чақирди. Ҳосилот советининг раиси Рашид Шодмонов, партия ташкилотининг секретари А. Давидов ҳам шу ерда эдилар.

— Ишнинг қийин палласи бошланди,— раис унча катта бўлмаган хонада зич ўтирган кишиларга қараб гап бошлади,— биринчи парвариш яхши ўтказилса бегона ўт ғўзани енгаолмайди. Биз шундай қилаоламизми?

Раис кишиларга савол назари блан қаради. Жавоб учун тўрт-беш киши оғиз жуплаган эди ҳамки, раис ўз саволига ўзи жавоб бериб, уларни гапдан тўхтатди:

— Бунинг уддасидан, албатта, чиқамиз. Тўғри, бизда ҳарбир кетмончига 4 гектардан ер тўғри келади. Аммо қўлимизда трактор кўп, бу бизнинг зўр ютуғимиз... Икки-уч йил илгари битта «универсал» 100 — 110 гектар ердаги ғўзани ишлашга мажбур бўлса, ҳозир битта тракторга 50 — 60 гектар ер тўғри келади. Бунинг устига «универсал» бир томонга эмас, икки томонга юраолади. Трактор иккитарафга юрдими, кетмонга оз жой қолади. Шундай эмасми Ражаб?

Раис ўрта ерда ўтирган кишига юз ўгирди, у ўрнидан туриб ўтирганларга қарата: «Тўғри шундай» деди. Ражаб исмли колхозчи квадратларда кетмон чопиғи қанақа ўтказилаётганлиги тўғрисида батафсил сўзлаб беришга тайёрдай, ҳамон тик турарди. Раис сўзида давом этабошлагандагина у жойига аста ўтирди.

— Кеча Ражаб ишлаётган жойга бордим, — раис юзида қувонч барқ урарди,— қараб туриб севиниб кетдим. Кетмон чопишнинг оғирлигини — кетмон чопган билади. Илгари бир туп ғўзанинг тагини юмшатиш учун 6 — 7 марта кетмон чопиш керак эди. Ражаб бўлса ғўза атрофига 3 — 4 марта кетмон уриб, ғўзани яйратиб кетаяпди, ахир тупнинг тўрт томони юмшаган, кўп кетмон уришнинг ҳожати йўқ-да!

Ғўза парваришининг дастлабки кунларида раис томонидан кўпчилик ўртасига ташланган гап, бригадаларда ишни яхшилаб юборди. Ёш ғўзалар «универсал»лардаги махсус пичоқларда ягана қилинди. Трактор блан ягана қилинган пайкалга бир ҳафта ўтар-ўтмас яна бир эмас, икки «универсал» келиб тушди. Уларнинг бири тўғрига қараб юрса, иккинчиси ернинг кўндалангига қараб ғўза қатор ораларини юмшатарди. Ана шу манзарани кўрган колхозчилардан Ражаб Жумаев, Файзи Хидиров, Ойсулу Букенова, Санталат Абдуллаеваларнинг қувончи ичига сиғмас эди. Оғирини енгил қилган техникадан фақат булар эмас, барча колхозчилар ҳам минатдор эдилар.

Гап янги усулда ишлашнинг афзаллиги тўғрисида борганда колхозчилар янги раиснинг номини ҳурмат блан тилга олардилар.

— Ахир шу киши раис бўлгандан кейин тракторлар иккитомонлама ишлайдиган бўлди-да! Ўтган йили «универсал»лар бу йилгидан каммиди, шунча эди, —дер эди колхозчилар ўзаро суҳбатлашиб қолганларида, — гап ишнинг кўзини билиб қилишда...

— Янгиликни қўллаб-қувватлашда гап кўп, — сўзини бўларди иккинчи колхозчи, — янгиликдан чўчиган охирида чўқиланади, мана, елка ачиб кетмон чопмаётган бўлсак ҳам, нормани ошириб бажараяпмиз, ғўзамиз ичида ўт йўқ.

— Меҳнатнинг тежалаётганлигини айтмайсизми, оғайни, — дер эди учунчи колхозчи, — бултур ғўзамизни шу даражага етказгунча ҳозиргига қараганда бирярим марта кўп меҳнат куни сарфланган экан, бригадиримиз Мамат Исломов айтди. Шу хилда тежалиб қолаверса меҳнат кунининг қиммати аллақанча ошади, бу колхозчининг фойдаси эмасми?!

Пахтакорлар ўз ишларини енгиллаштираётган механизаторлардан шу хилда миннатдор бўлиб сўзлардилар. Қўниш Ботиров сингари моҳир универсалчилар дала шийпонига бирор сабаб блан ўз вақтида етиб келолмаса, пахтакорлар овқатланмай, уларни кутиб ўлтирардилар. Пахтакорлар блан механизаторлар ўртасидаги ана шу меҳрибонлик, қўлни-қўлга бериб ишлаш — ғўза парваришида ўз аксини топмоқда. Икки марта сифатли чопиқ, уч марта культивация қилинган, СУЗ блан ўғитланган, миришкор кишилар қондириб суғораётган поёнсиз далалардаги ғўзалар мавж уриб ўсмоқда. Коммунист Ч. Шохбозов, М. Исмоиловлар бригадасидаги пайкалларга қарасангиз беихтиёр чаманзорни эслайсиз, оқ, пушти, очсариқ гуллар ғўзалар силкинганда ўзларини мана ман, деб кўз-кўз қилади.

Кечаги шона гулга айлангандек, бугунги гул тугунчаларга, тугунчалар эса, кун ўтиши блан кўсакка айланмоқдаки, бу фидокорона меҳнатнинг, пешонадан тўкилган маржон-маржон тернинг рўёбга чиққан дурдоналаридир. Бу, қаҳратон қишда ерларга яхоб берилганлигининг, эрта кўкламдаги қилинган меҳнатнинг дастлабки мевасидир.

Гулни кўриб, гул очилади, дейди деҳқонлар. Бу бир томонлама тўғри. Чопиқ, культивация яхши бўлган, озиқлантириш, суғориш ўз вақтида сифатли ўтказилаётган даладагина тулни кўриб, гул очилади!

Раис даладан кеч қайтди. У ҳосилот Рашид Шодмонов блан дала шийпони ёнидаги кўприк устида, алланималар тўғрисида суҳбатлашиб турганда, ўртаёшли аёл унга буклоғлик қоғоз узатди. Мирсаид қоғозни олди-ю, уни кителининг чўнтагига солиб қўйди ва ҳосилот блан суҳбатни давом этдираборди. Улар уйларига йўл олганларида қоронғи тушиб қолган, дала шийпонидаги радиоприёмникдан ёқимли музика садоси атрофга таралмоқда эди. Мирсаид олдин уйи томон йўлланган бўлса ҳам, бирнима ёдига тушди шекилли орқасига қайтиб, дала шийпонига келди ва шу ердаги кўрпачага ёнбошлади, палос устидаги тахлоғлик газеталарни бирма-бир титкилаб кўрди, айрим хабарлар устида узоқ тўхтаб, уни ўқиб чиқди.

Раис чўнтагидан папирос қутисини олаётганда унга бояги хат илашиб чиқди. Мирсаид папиросни бирчекага қўйиб, хатни ўқишга тутунди: «Телефонаграмма... Ўртоқ Бобоев музокарага чиқади, тайёрланиб келсин...» дейилган эди хатда.

...Ўртоқ Бобоев музокарага чиқади, пичирлаб такрорлади раис. Мажлисда ишни бирнеча йиллардан бери қойил қилиб келаётган раислар ҳам бўлади, албатта, ҳаёлга чўмди Мирсаид. Шулар олдида бултур гектаридан 18 центнердан ҳосил олган эдик, деб гап бошласам кулгили бўлади-ку! Йўқ, гапни бундай бошламайман, бу йил ишимиз чакки эмас, ғўзамизнинг аҳволи яхши, бемалол 27 центнердан ҳосил олиш қўлимиздан келади!

Раис шу гапларни ўз-ўзига айтдию ўйланиб қолди. Ўтган йили 18 центнердан пахта берган колхоз бир йилда ҳосилни гектарига 9 центнерданга ошираоламикан? Мирсаид шу саволни дилидан ўтказди ва ўзи жавоб берди. Ошираолади! У, бу сўзни овоз чиқариб айтди, шу топда дала шийпонига яқинлашиб келаётган партия ташкилотининг секретари А. Давидов раис ёлғиз ўзику, ким блан сўзлашаётганикин деган андешага бориб, берироқда бироз тўхтаб турди. Мирсаид ёнида ҳақиқатан ҳам ҳечким йўқ эди, парторг бризент этигининг чангини қоққан бўлди ва шийпонга кириб борди.

Раис ўрнидан қўзғолди, «келинг ўртоқ Давидов», дея унга жой кўрсатди. Гап олдин бугунги иш тўғрисида борди, кейин эртага бўладиган мажлис ҳақида, у ерда раиснинг сўзлаши лозимлиги муҳокама қилинди.

— Дадил айтаберинг Мирсаидака, — деди парторг раисга далда бериб, — ғўзамизнинг аҳволи ўтган йилдагидан анча яхши, илгари айтганимиздек 27 эмас, бемалол 30 центнердан ҳосил бераоламиз!

Раис блан парторгнинг фикри бир-бирига мос келган эди. Мирсаиднинг кўнгли кўтарилиб кетди. У шийпон айвони ёнидан бошланган кенг пахтазорга кўз югуртирди, ғўзалар япроғига тушган шудринг ойдин кечада ярқирарди, эсиб турган майин шабадада пахтазор мовий денгиз сингари чайқалиб турарди.

Парторг берган далда, даланинг салобати, пахтакорлар ва механизаторларнинг зўр муҳаббат блан меҳнат қилаётганликлари раисни ғайратлантирди, унинг қалбида кучли ишонч ҳосил этди.

— 30 центнердан пахта беришимиз аниқ!, — деди у. Раис бу сўзларни кўпчилик ўртасида айтаётгандек салобат, ишонч блан такрорлаган эди.

С. МАҲКАМОВ,
Сирдар'ё районидаги «Коммунизм» колхози.

Қувноқ ҳаёт қучоғида

☆

Областимиз мактабларининг минглар-ча ўқувчилари ёзги каникул кунларида ҳаёт жўш урган пионер лагерьлари, ҳушманзарали санаториялар ва соғломлаштириш майдончаларида қувноқ ва мазмунли дам олиб, ўз саломатликларини янада мустаҳкамламоқдалар, янги ўқув йилига янги куч ва ғайрат тўпламоқдалар. **Суратда:** маданият ходимлари республика касаба союз комитетининг Тошкент атрофидаги «Смена» пионер лагери. Дам олувчилар шахмат-шашка ўйнамоқдалар.

Т. Музаффаров фотоси.

☆

Ғамхўрликни янада кучайтирамиз

Бундан бирнеча йил илгари колхозимиз а'золарининг ташаббуси блан 16 гектар ерда боғ яратган эдик. Бу боғда турли хил мевали ва қуюқ соя берувчи дарахтлар, узум, анор, анжирлар парвариш қилинмоқда. Биз ўтган йили ана шу боғдан 4 гектарини ажратиб, колхозчиларимиз болалари — пионерлар ихтиёрига топширдик. Боғда пионерлар лагери ташкил қилиниб, 50 дан ортиқ бола кўнгилли дам олди.

Бу йил лагерь янада кенгайтирилди. Икки жойда палаталар қурилиб, кўйкалар сони оширилди. Болаларнинг соғлом бўлишлари, яхши дам олишлари, ўйнаб кулишлари учун ҳамма шароитлар яратиб берилди. Спорт майдончалари қурилди, биллиард, шахмат, шашка тахталари кўпайтирилди. Лагерь кутубхонаси фондини бойитиш мақсадида қўшимча — янги китоблар сотиб олинди.

Колхоз правлениеси ва партия ташкилоти болалар тўғрисида ғамхўрликни янада кучайтириб, лагерьда дам олаётган пионерларга ўқувчилар формасида янги кийимбошлар олиб берди. Болалар ҳар куни хилма-хил мазали овқатлар, турли сабзавот маҳсулотлари блан етарли равишда та'минланмоқда. Болаларнинг сут маҳсулотига бўлган талабларини қондириш мақсадида алоҳида соғучи блан колхоз фермасидан энг яхши, серсут сигир ажратиб бердик.

Ҳозир боғнинг ҳамма ерига скамейкалар ўрнатилган. Болалар бу скамейкаларда ўтириб китоб ўқийдилар, суҳбатлашадилар, шахмат-шашка ўйнайдилар.

Колхоз партия ташкилоти лагерьни безатиш ишларига ҳам алоҳида э'тибор берди. Лагерьнинг кенг дарвозасидан кириб, то палаталарга боргунингизча йўлканинг икки томонидаги турли хил плакатларга, болалар тарбиясига бағишланган шиорларга кўзингиз тушади. Булар боғнинг хуснига-хусн қўшган.

Пионерлар шу кунларда ўз тарбиячилари блан райондаги МТСларга, илғор колхозларнинг пахта далаларига, сутчилик, паррандачилик, йилқичилик фермаларига тез-тез экскурсиялар уюштираётирлар. Улар бу блан колхозчи ота-оналарнинг фидокорона меҳнатлари, эришаётган муваффақиятлари блан танишмоқдалар ва дарсда олган билимларини тажрибада кўриб мустаҳкамламоқдалар.

Колхоз правлениеси уларнинг бу ташаббусларини қўллаб-қувватлаётир. Биз болаларнинг узоқроқ сафарга чиқиши учун қулайлик туғдириш мақсадида машина блан та'минлаб турибмиз, улар қайси соҳага экскурсия уюштирсалар, шу соҳанинг тажрибали кишиларидан қўшиб юбораётирмиз. Улар «универсал»ларнинг ишлаши, ғўза парвариши, пахтадан қандай қилиб мўл ҳосил етиштириш мумкин эканлиги, сигирлар сутини кўпайтиришда жўхоридан қилинган силоснинг фойдаси ҳақида болаларга сўзлаб бермоқдалар.

Шунингдек, пионерлар учун ҳар хил янги кинофильмлар кўрсатишга ҳам алоҳида э'тибор бермоқдамиз. Болалар лагери ташкил қилингандан буён ўтган 15 кун ичида 4 марта кинофильм кўрсатилди. Уларнинг ўз концерт бригадаси ҳам бор. Болалар бу блан музика ўрганиш имкониятига ҳам эга бўлмоқдалар.

Бу йил қишлоғимиздаги Карл Маркс номли тўлиқсиз ўрта мактабнинг 60 дан ортиқ пионерлари икки сменада дам оладилар. 1956 йилда эса, кўйкалар сонини янада ошириб, пионер лагери ишини уч сменага айлантирамиз. Бунинг учун бизда ҳамма имкониятлар бор.

Колхозчиларимиз болалари қанчалик хушчақчақ ва мазмунли дам олсалар, соғлом ва тетик ўссалар шунчалик хурсанд бўламиз.

Қ. СУЛТОНОВ,
Верхне-волинск район, Карл Маркс номли колхознинг раиси.

Кўнгилли дам олмоқдалар

Қалин ва кўм-кўк дарахтзорга бурканган лагерь қўйнида ҳаёт қайнайди. Кенг ҳаҳин ва салқин хиёбон бўйлаб ҳузур бағишловчи ёз шабадаси эсмоқда. Шабада турли-туман гулларнинг хушбўй ҳидларини ҳартомонга таратмоқда. Гулзорлар атрофига қўйилган скамейкаларда ҳархил ёшдаги ўғил-қиз болалар ўзаро хушчақчоқ суҳбатлашадилар. Булар орасида турли миллат болалари бор. Бу ерда соғлом ва қувноқ болаларнинг, албатта, бир нарса блан машғул эканлигини кўрасиз.

Ана, бир группа бахтиёр болалар арғимчоқларда ҳавога кўтарилмоқдалар. Уларнинг қувноқ кулгиси баралла эшитилиб турипти. Ўғил ва қизларнинг ба'зилари шахмат-шашка, динамо ўйнаш, китоб, журнал ва газета ўқиш блан банд. Спорт майдонида елиб—югуриб футбол, волейбол ва баскетбол ўйнаётганларга кўзингиз тушади.

Ўртасарой районидаги «Полярная звезда» колхози территориясига жойлашган пионерлар лагерида пионер ва ўқувчиларнинг мазмунли маданий дам олишлари учун ҳамма шароит яратилган. Лагерьда 4 отрядга бўлинган 80 дан ортиқ пионер ва ўқувчи дам олмоқда. Лагерь бошлиғи Анатолий Цой ва бош пионер вожатий М. Константин ўртоқлар кундалик режимга қат'ий риоя қилиб, болаларнинг мазмунли дам олишларига эришмоқдалар. Бунга отряд вожатийлари ва тарбиячилар ҳам катта ҳисса қўшмоқдалар.

Лагерьда ташкил қилинган шахмат-шашка, футбол, волейбол, акробат, биллиард, хор ва драма тўгараклари болаларнинг кўнгилли дам олишларини уюштириш мақсадида турли тадбирларни амалга оширмоқдалар. Дам олаётганларни колхоз ишлабчиқариши блан таништириш мақсадида экскурсиялар уюштирилмоқда. Яқинда, болалар бош пионервожатийи ўртоқ М. Константин раҳбарлигида колхоз чорвачилик фермасини бориб кўрдилар.

Тез кунда лагерь иккинчи сменада дам олувчиларни қабул қилади. «Полярная звезда» колхози правлениеси ва партия ташкилоти болаларнинг каникул даврини кўнгилли ўтказишлари тўғрисида яхши ғамхўрлик қилмоқдалар.

Р. ОТАҚУЛОВ,
М. ХАЙДАРОВ.

ЛАГЕРЬ ҚЎЙНИДА

Лагерьнинг манзарали дарахтлар ва узумзор боғ блан қопланган баҳаво бағрида мусаффо тонг отмоқда. Майин эсаётган шамол турли-туман гулларнинг хушбўй ҳидларини узоқ-узоқларга олиб кетади. Тонгнинг наш'аси кишига завқ бағишлайди. Гўзал тонгга, хушбўй гулларга мафтун бўлиб сайраётган булбулларнинг овози эшитилади. Палаталарда оппоқ чойшаблар солинган юмшоқ кроватьларда «тўйган қўзидек» ширин уйқуда ётган болалар эркин нафас олмоқдалар. Уларнинг лўппигина, қизил юзларида яхши дам олиб, соғлом ўсаётганликлари акс этиб турибди. Вақтлироқ уйғонган лагерь хизматчилари болаларни кун режимида кўрсатилгандан олдинроқ уйғотиб юбормаслик учун оҳиста ҳаракат қилар, бир-бирлари блан секин-секин гаплашардилар.

Соат 7.30. Бирдан горн янграйди. Унинг қадрдон ва шўх садолари лагерьнинг кенг саҳни бўйлаб таралади. Бақувват ва соғлом ўғил-қизлар тетиклик блан ўринларидан турадилар, бир нафасда палаталарда жонли ҳаёт бошланади. Тарбиячилар ва отряд вожатийлари қувноқларга пешвоз чиқадилар. Улар лагерь физкультура ўқитувчиси ўртоқ Н. Булатовнинг командаси остида спорт майдончасида саф тортиб турадилар: физзарядка бошланади. Шу тариқа кунлик режимни бажаришга киришилади.

Тошкент шаҳар Октябрь район территориясига жойлашган матлубот кооперацияси ходимлари касаба союзининг пионерлар лагерида ўқувчиларнинг яхши дам олишлари учун ҳамма зарур шароит яратилган. Лагерь 1952 йилда ташкил қилинган бўлиб, 5 гектар майдонни эгаллаган. Ўтган давр ичида бу ерда 1200 дан ортиқ бола дам олди. Бу йилги мавсум очилишига тайёргарлик кўришда лагерь ихтиёжларига 60 минг сўмга яқин пул сарфланди: арғимчоқлар, аттракцион, қўшимча беседкалар, ёзги ўқишхона ва водопровод қурилди. Лагерьнинг бутун территорияси, бинолар, ухлаш палатаси ва ошхона ёппасига электрлаштирилди.

Лагерьда болаларнинг мазмунли дам олишларини уюштириш мақсадида авиомодель, фото, моҳир қўллар, гул-кашта тикиш, бадиий ҳаваскорлик каби тўгараклар ташкил қилинган. Бу тўгараклар зарур нарсалар ва малакали раҳбарлар блан та'минлангани учун машғулотлар жуда қизиқарли ўтмоқда. Ҳечқандай ҳунар, қўшиқ айтиш ёки рақс билмайдиган ўғил ва қизлар лагерьга келганларидан сўнг 10—15 кун ўтгач, фото аппаратида расм олиш, фанердан ҳархил нарсалар ясаш, гул—кашта тикиш ёки авиомодель ясаш кабиларни ўрганиб оладилар, ёқимли қўшиқлар ва гўзал рақсларни ижро этабошлайдилар.

Лагерьда дам олувчиларнинг соғлом ўсиши тўғрисида доимо ғамхўрлик қилиниб туради. Медпунктнинг терапевт-врачи Лидия Ламм ва медсестра Роза Сафиуллина ўртоқлар ҳарбир боланинг саломатлигини текшириб турадилар. Ҳар беш кунда санитария куни бўлиб, лагерьдагиларнинг ҳаммаси медицина кўригидан ўтказилади. Врач ўртоқ Ламм ухлаш палаталари ва ошхонани айланиб, у ердаги тозаликни назорат қилиб туради. Болаларга уч маҳал гўштли иссиқ овқат, сариғ ёғ, истаганларича кисел, тухум ва ширин чой берилади.

Физкультура ва спорт лагерь қўйнидаги болаларнинг севимли машғулотидир. Енгил атлетика, футбол, волейбол, баскетбол, шахмат — шашка, сузиш ва бошқа спорт турларидан бўладиган машғулотларга дам олувчилар актив қатнашадилар. Волейбол, футбол, шахмат-шашка бўйича отрядлараро бўлган мусобақа жуда қизиқарли ўтди.

Болаларга тез-тез кинофильмлар кўрсатилади, лагерь хаваскорларининг концертлари бўлиб туради. Бундан ташқари бош пионер вожатий, отряд вожатийлар ва тарбиячилар раҳбарлигида лагерь яқинидаги Каганович номли колхозга экскурцияларга чиқилади. Биринчи сменада дам олганлар колхознинг чорвачилик ва паррандачилик фермаси, теплица комбинати блан танишдилар, Тошкент зоопаркига бордилар. Лагерь атрофидаги жойларга походга чиқиб, жуда кўп гербарий ва коллекциялар тўплаб қайтдилар.

Лагерь бошлиғи М. И. Тубина, бош пионер вожатий Б. Саидов, тарбиячилар И. П. Тедер, Е. М. Хатимский ўртоқлар кундалик режимга қат'ий риоя қилиб, болаларнинг намунали дам олишларига эришмоқдалар. Биринчи сменада дам олган 194 бола (7 ёшдан 14 ёшгача) 1 килограммдан 3 килограммгача семирди. Янгийўлли Р. Прокопенко, тошкентли Ю. Қосимов, пискентли Ли Света, мирзачўлли В. Кучерявая каби ўғил ва қизлар 26 кун ичида 2,5—3 килограммдан семирганлар.

3 июльда лагерьга дам олувчиларнинг иккинчи группаси келди. Улар роҳатланиб дам олмоқдалар.

Т. НАЖМИДДИНОВ,
Ҳ. ҚАЮМОВ.

Ўқувчиларнинг экскурсиялари

Тошкентдаги Н. Островский номли пионерлар саройида пионер ва ўқувчиларни ёзги саёҳат ва экскурсияларга олиб бориш ишлари зўр уюшқоқлик блан бошланиб кетди.

Яқинда пионер ва ўқувчилар Чирчиқ, Бекобод, Янгийўл шаҳарларига ва Бурч-Мулла тоғларига экскурсияга олиб борилди. Пионерлар саройининг актив қатнашчиларидан 15 ўқувчи республикамизнинг қадимги маданий ёдгорликлар шаҳри—Самарқандга жўнаб кетдилар. Экскурсия қатнашчилари у ерда кекса ўқув юрти ҳисобланган А. Навоий номли Ўзбекистон давлат университетида, «Канап», «Ўроқ ва болға», «Красний двигатель» ва бошқа фабрика ҳамда заводларда бўладилар. Селекция станциясини, тарих ва табиёт музейларини, Комсомол кўли ва бошқа жойларни тамоша қиладилар. Улар экскурсия давомида пионерлар саройи учун турли гербарий ва коллекциялар тўплайдилар.

Экскурсия қатнашчилари орасида 1-нчи мактабнинг 9 синф ўқувчиси М. Ёқубжонов, 115-нчи мактабнинг 6 синф ўқувчиси А. Махсумов, 22-нчи мактабнинг 7 синф ўқувчиси Т. Тўхтаев, Т. Имомхўжаев ва бошқа кўпгина а'лочи ўқувчилар бор.

Яқин кунлар ичида яна икки группа пионер ва ўқувчилар отряди Москва ва Ленинград шаҳарларига экскурсияга жўнаб кетадилар.

Х. ЖАЛИЛОВ.

СССР ТАШҚИ ИШЛАР МИНИСТРИ В. М. МОЛОТОВ ШЕРБУРГА КЕЛДИ

ПАРИЖ, 4 июль (ТАСС). СССР Министрлар Совети Раисининг Биринчи Ўринбосари ва Ташқи Ишлар Министри, БМТнинг Сан-Францискода бўлган юбилей сессиясида қатнашган совет делегациясига бошчилик қилган В. М. Молотов бугун «Куин Элезабет» пароходида Шербурга келди. Шербур портида В. М. Молотовни ва унинг ёнидаги кишиларни СССРнинг Франциядаги элчиси С. А. Виноградов, совет элчихонасининг мас'ул ходимлари ва шаҳар су-префекти Рене Дижу кутиб олдилар.

В. М. Молотов ва унинг ёнидаги кишилар бугун Мосвага учиб кетдилар.

Шербур аэродромида уларни СССРнинг Франциядаги элчиси С. А. Виноградов, совет элчихонасининг мас'ул ходимлари ва шаҳар су-префекти Рене Дижу кузатиб қолдилар.

Ҳиндистон Бош министри Нерунинг Югославияда бўлиши

БЕЛГРАД, 4 июль. (ТАСС). «Борба» газетасининг хабар беришича, Ҳиндистон бош министри Неру Югославия президенти Тито блан биргаликда кеча куннинг биринчи ярмида Сараеводаги «Зеница» металлургия комбинатини ҳамда «Ябланица» гидроэлектростанциясини бориб кўрган.

Сараевода Босния ва Герцеговина халқ скупшчинасининг раиси Пуцар Неру шарафига зиёфат берган.

Неру блан Тито куннинг иккинчи ярмида автомашинага тушиб, Мостарга, сўнгра, Дубровникка жўнаб кетганлар. Улар Дубровникда «Ядранка» катерига тушиб, Сплитга жўнайдилар.

Совет қишлоқ хўжалик делегацияси Англияга келди

ЛОНДОН, 4 июль. (ТАСС). Совет қишлоқ хўжалик делегацияси 3 июльда Англияга келди. Делегация қишлоқ хўжалигининг инглиз методларини ўрганиш учун «Ньюс кроникл» газетаси томонидан чақирилган эди.

Жаҳон Тинчлик Ассамблеясининг ишида қатнашганлик учун жазо чоралари

ЛОНДОН, 4 июль (ТАСС). Матбуотда босилган хабарларга қараганда, лейбористлар партиясининг Хебден-Ройддаги (Йоркшир) маҳаллий ташкилоти раҳбарлиги Йоркширда машҳур бўлган лейборист арбоб Фредрик Баркерни Хельсинкидаги Жаҳон Тинчлик Ассамблеясида тинчлик учун курашувчи маҳаллий комитетнинг делегати сифатида қатнашганлиги учун партиядан ўчирган. Лейбористлар партияси маҳаллий ташкилотининг раҳбарлиги унга Ғарбий Йоркшир округ кенгашидан ва Хебден-Ройд округ-шаҳар кенгашидан ҳам чиқишни таклиф этган. Ф. Баркер бу кенгашларга лейбористлар партиясининг вакили сифатида сайланган эди. Фредерик Баркер лейбористлар партиясида 30 йилдан кўпроқ вақт а'зо бўлиб келган эди.

Пловдив халқаро ярмаркаси олдидан

СОФИЯ, 4 июль (ТАСС). 6 — 20 сентябрьда Пловдивда традицион XVI халқаро ярмарка бўлади.

Бу йил ярмарка шаҳарчаси майдони анча кенгайтирилади ва 380 минг квадрат метрни ташкил этади.

Пловдив ярмаркасида Совет Иттифоқи актив қатнашади. Совет Иттифоқи павильони ярмаркада энг катта павильонлардан бири бўлади. Хитой Халқ Республикаси, Польша, Чехословакия, Венгриянинг ва бошқа халқ демократияси мамлакатларининг павильонлари ҳам кенгайтирилди. Бу йил Вьетнам Демократик Республикаси Пловдив ярмаркасида биринчи марта қатнашади.

Англия, Франция, Ғарбий Германия, Швецария, Бельгия Норвегия, Италия, Швеция, Исроил, Австрия ва бошқа мамлакатларнинг кўпгина савдо фирмалари Пловдив ярмаркасига ғоят қизиқиб қарамоқдалар.

Сурия армияси бош штаби бошлиғи ёрдамчисининг ўлдирилганлиги тўғрисидаги иш юзасидан айбнома

БАЙРУТ, 4 июль. (ТАСС). Сурия газеталари Сурия армияси бош штаби бошлиғи ёрдамчиси полковник Аднан Маликининг ўлдирилганлиги тўғрисидаги иш юзасидан ҳарбий прокурор тайёрлаган айбнома текстини босиб чиқардилар. Айбномада айтилишича, терговм материаллари миллий-социал партия раҳбарларининг, жумладан, бу партия раиси Жорж Абдул Масихнинг Маликини ўлдиришга тайёргарлик кўрганликларини исбот қилади.

Тергов материалларидан ма'лум бўлишича, миллий-социал партиянинг раҳбарлари кенг жосуслик шохобчалари вужудга келтирганлар, Американинг Суриядаги элчихонаси блан алоқа боғлаганлар ва бу элчихонага махфий ма'лумотларни топшириб турганлар, шунингдек Сурияни Ўрта Шарқдаги агрессив блокка тортиш мақсадида давлат ўзгариши ясашга тайёргарлик кўрганлар.

Тергов материаллари миллий-социал партиянинг Англия ва Франция разведкалари блан ҳам боғланганлигини кўрсатди.

АҚШ АҲОЛИСИНИНГ СОНИ

НЬЮ-ЙОРК, 4 июль. (ТАСС). Юнайтед Пресс агентлиги Вашингтон мухбирининг статистика бошқармаси э'лон қилган ма'лумотларга асосланиб, хабар беришича, АҚШ аҳолиси ҳозирги вақтда 165 миллион 250 минг кишидан иборатдир.

Вьетнам Демократик Республикаси ҳукумат делегациясининг Хитойда бўлиши

ПЕКИН, 4 июль. (ТАСС). Вьетнам Демократик Республикасининг ҳозирги вақтда Пекинда бўлган президенти Хо Ши Мин ҳамда ВДР ҳукумат делегациясининг а'золари Хитой пойтахтидаги саноат корхоналари, ўқув юртлари ва диққатга сазовар жойлар блан танишмоқдалар.

Бугун Хо Ши Мин ва Вьетнам ҳукумат делегациясининг ба'зи а'золари Пекин машинасозлик техникумига бордилар. Техникумнинг студентлари ва ўқитувчилари Хо Ши Минни ва унга ҳамроҳ бўлиб келган кишиларни самимий кутиб олдилар. Бу техникумда 2.200 дан ортиқ киши ўқимоқда. Бу йил Пекин машинасозлик техникуми 250 та ёш машинасоз мутахассис тайёрлаб чиқаради. Хо Ши Мин студентларнинг ўқиши ва турмиши блан қизиқди, сўнгра техникумнинг аудиторияларини, унинг лабораторияларини ва ишлабчиқариш мастерскойларини кўздан кечирди. Президент Хо Ши Мин ва ВДР ҳукумат делегацияси а'золари Пекин машинасозлик техникумига келганларида ХХРнинг ВДРдаги элчиси Ло Гуй-бо ҳамда ХХР 1-нчи машинасозлик министрлигининг министри Хуан Цзин уларга ҳамроҳ бўлдилар.

ВДР ҳукумат делегациясининг а'золари Хитой халқ университетига, Цинхуа давлат университетига, ўрта ва бошланғич мактабларга, Хуантуган қишлоқ хўжалик кооперативига, илгариги император ёзлик саройига — ҳозирги вақтда меҳнаткашларнинг маданият ва истироҳат боғига бордилар. Улар Пекиндаги турли музейларни ва виставкаларни ҳам бориб кўрдилар.

Москвадаги ҳаво паради тўғрисида Америка матбуотининг ёзганлари

НЬЮ-ЙОРК, 4 июль (ТАСС). Ҳамма газеталар СССР Ҳаво Флоти Кунида Москвада бўлган ҳаво паради ҳақидаги хабарларни, шунингдек АҚШ мудофаа министрлигининг бунга қандай баҳо берганлиги тўғрисидаги хабарларни ва собиқ авиация министри Саймингтоннинг айтган сўзларини кўзга кўринарли ўринда босиб чиқардилар.

«Нью-Йорк геральд трибюн» газетаси Юнайтед Пресс агентлигининг хабарини биринчи саҳифасида э'лон қилди. Хабарда бундай дейилади: «Куч-қудратни кўрсатишда совет авиацияси тарихида энг катта бўлган бу намойиш вақтида пойтахт устидан икки янги типдаги қирувчи самолётлар, шунингдек узоққа учадиган реактив бомбардировкачи самолётлар учиб ўтди».

Юнайтед Пресс агентлиги яна бир хабарида Вашингтондан бундай деб билдиради: Америка мудофаа министрлиги ҳозирча ўз шарҳларини билдиргани йўқ. Броқ мудофаа министрлиги вакилининг айтишига кўра, у Москвада бўлган парад тўғрисидаги информацияни анализ қилиб чиққандан кейин бу ҳақда ўз фикрини айтаолса керак.

АҚШнинг собиқ авиация министри Саймингтон бундай деган: «Биз ўтмишда ўзимизни хавода ҳукмрон деб ҳисоблаб келар эдик, эндиликда бу ҳукмронликнинг бир қисмини қўлдан бой бериб қўйганлигимиз равшандир».

«Дейли ньюс» газетаси ҳаво паради тўғрисидаги хабарларни энг катта сарлавхалар остида босиб чиқарди. «Дейли миррор» газетаси бу хабарларни унчалик кўзга ташланмайдиган ўринда э'лон қилди.

«Нью-Йорк таймс» газетасининг Москвадаги мухбири Даниэль биринчи саҳифада босилган мақоласида парадни муфассал тасвирлаб, битта реактив транспорт самолёти моделининг намойиш қилиниши «шундай бўлиб кўриндики, Совет Иттифоқи реактив пассажир самолётларни яратиш ва ишлаб чиқаришда Қўшма Штатлардан анча ўтиб кетгандай бўлиб туйилди. Қўшма Штатлар ҳали биринчи реактив пассажир самолётини учиш вақтида синаб кўришлари керак».

Юнайтед Пресс агентлигининг мухбири Кеннет Бродней парадни муфассал тасвирлаб, уни «куч-қудратни кўрсатишда совет ҳарбий-хаво кучлари тарихида энг катта намойиш» деб та'рифлайди.

«Бу сенсацион намойиш, — деб ёзади Бродней, — шундай огоҳлантириш бўлдики, Россия ҳозирги замон самолётларини яратишда Қўшма Штатларни қувиб етди ва эхтимол кўпгина соҳаларда ундан ўтиб кетди».

СССР Ҳаво Флоти Куни тўғрисида Англия матбуотининг ёзганлари

ЛОНДОН, 4 июль. (ТАСС). Англия матбуоти Ҳаво Флоти кунида Москвада бўлган ҳаво паради ҳақидаги хабарларга кўп э'тибор бермоқда. Газеталарни ҳаво парадида намойиш қилинган самолётларнинг, айниқса реактив самолётларнинг хилма-хил типлари қизиқтирмоқда.

«Ньюс кроникл» газетасининг мухбири, парадда самолётлар шундай кўрсатилдики, бу—четэл кузатувчиларини хайратда қолдирди, деб ёзади.

Халқаро авиация федерациясининг парадда ҳозир бўлган бош хазиначиси Жан Блерио «Дейли мейл» газетасининг мухбири блан телефон орқали гаплашганида «мен ҳаво кучларининг бунчалик катта намойишини ҳечқачон кўрмаган эдим» деган.

Ҳиндистон парламенти депутатларининг Гоадаги аҳволга бағишланган с'езди

ДЕҲЛИ, 4 июль. (ТАСС). Ҳиндистон информация бюроси билдиради: 2 июльда Мадрасда Ҳиндистон парламентидаги ҳамма партиялар фракциялари вакилларининг с'езди бўлиб ўтди. Жаҳондаги ҳамма маданиятли мамлакатларга қаратилган мурожаат қабул қилди. Мурожаатда ҳамма маданиятли мамлакатлар Гоадаги аҳволнинг жиддийлигини тушуниб олишга ва «Гоада партугал ма'мурлари томонидан бегуноҳ эркаклар, хотин-қизлар ва болаларга нисбатан қўлланилаётган ўрта аср инквизициясининг шармандали жазо методларига» индамай қараб турмасликка да'ват қилинади.

Гоадаги аҳвол парламент а'золарини «барча адолатли кишиларнинг ҳурматидан маҳрум бўлиб қолган мустамлакачи давлатни эс-хушига келтириш учун зарур бўлган бевосита чораларни кўриш масаласини жиддий муҳокама қилишга» мажбур этди.

С'езд қатнашчилари Партугалия эгаллаб келаётган ерларни озод қилишни ва Ҳиндистон блан бирлаштиришни мақсад қилиб қўйган пассив қаршилик кўрсатиш ҳаракати қатнашчиларининг қаҳрамонона куч-гайратини табрикладилар ва Гоани озод қилиш ҳамда Гоани Ҳиндистон блан бирлаштириш йўлида жонини фидокорона қурбон қилган Амирчанд Гуптанинг фожиали равишда ҳалок бўлганлиги муносабати блан чуқур қайғу изҳор қилдилар.

Жанва кенгаши тўғрисида Париж матбуотининг ёзганлари

ПАРИЖ, 4 июль. (ТАСС). Париж матбуоти СССР, АҚШ, Англия ва Франция ҳукуматлари бошлиқларининг Жанвада чақириладиган кенгашига бағишлаб мақолалар босиб чиқардилар.

Ҳафтада бир марта чиқадиган «Перспектив» газетаси ғарб мамлакатларида бу кенгашнинг аҳамиятини камситишга уринаётганликларини та'кидлаб, бунга қуйидагиларни сабаб қилиб кўрсатди: ҳозирги вақтда «ғарб позицияси тўғрисида гапириш қийин», чунки «ғарб давлатлари шу вақтгача фақат қайд қилиш блан овора бўлиб, ҳечқандай ҳаракат қилмадилар» ва улар «ҳечқандай конструктив план тузмадилар».

«Трибюн де насьон» газетаси Франциянинг ғарбий лагерьда қарам ҳолатда бўлганлигидан ўзининг норози эканлигини билдиради. Газета «Ажнабийлар халқаро» ҳаётда Франциянинг қандай ўрин тутаётганлиги тўғрисида ҳеч тортинмай тобора кўп савол бермоқдалар...» деб ёзади. Газета Франция ташқи ишлар министрлигини ҳозирги замон вазиятига мувофиқ ҳаракат қилишга ва халқаро сиёсат соҳасида «ҳеч тўғри келмайдиган қарамлик»дан воз кечишга чақиради.

Католикларнинг «Эсприи» журнали Жанвада бўладиган музокаралар «тинчлик иши учун катта умид туғдиради» ва Франция музокараларнинг муваффақиятли ўтишини та'минлаш учун зўр бериб ҳаракат қилиши керак деб ҳисоблайди.

Афғонистон ҳукумат делегацияси Москвадан жўнаб кетди

Транзит масалалари юзасидан олиб борилган музокаралар тамом бўлганидан кейин Афғонистон Давлат банкининг директори Хабибулла жаноблари, монополиялар давлат бошқармасининг бошлиғи Абдулла Яфтали жаноблари ва Афғонистон ҳукумат делегациясининг бошқа а'золари шу йил 4 июльда Москвадан Қобилга жўнаб кетдилар.

Внуково аэродромида делегацияни СССР Ташқи савдо министрининг ўринбосари И. Ф. Семичастнов, СССР ТСМ Шарқи — Жанубий Осиё ва Яқин Шарқ мамлакатлари блан савдо-сотиқ бошқармаси бошлиғи В. Б. Спандарьян, СССР ТСМ транспорт бошқармасининг бошлиғи В. К. Михин ва СССР ТСМ Протокол бўлими бошлиғи вазифасини бажарувчи И. И. Докучаев кузатиб қолдилар.

Делегацияни муваққат ишлар вакили Абдул Қаюм жаноблари бошчилигида Афғонистоннинг СССРдаги элчихонаси ходимлари ҳам кузатиб қолдилар.

Редактор ўринбосари
М. ҚОРИЕВ.

ТЕАТР ВА КИНОЛАРДА:

ҲАМЗА НОМЛИ ТЕАТРДА (ёзги бино) 6/VII да **Юрак сирлари,** 7/VII да **Қароқчилар.**

НАВОИЙ НОМЛИ ТЕАТРДА — 6/VII да **Боқчасарой фонтани,** 7/VII да **Фауст.**

«РОДИНА» (кеч соат 10 гача), қишки НАВОИЙ номли (кеч соат 10 гача), қишки «ИСКРА» (кеч соат 9 гача), «ЁШ ГВАРДИЯ» (кеч соат 10 гача), «ЎЗБЕКИСТОН» (кундуз ва кечқурун), «ЎЗБЕКИСТОН 25 ЙИЛЛИГИ» (кундуз ва кечқурун) — янги бадиий фильм **Чўпон ўғли.**

«РОДИНА» — кеч соат 10 да **Муз устида баҳор.**

НАВОИЙ НОМЛИ (қишки) — кеч соат 10 да **Лўлиларнинг сўнгги чайласи.**

«ИСКРА (қишки) — кеч соат 9 дан **Ёш Карузо.**

«ВАТАН», ёзги НАВОИЙ номли, ёзги» «ИСКРА», «УДАРНИК», КИРОВ номли — **Чўпон ўғли.**

ИЛМИЙ-ОММАБОП ФИЛЬМЛАР КИНОТЕАТРИ — кундуз **Юксак мукофот,** кечқурун **Вьетнам.**

РЕДАКЦИЯ ВА НАШРИЁТ АДРЕСИ: Тошкент, «Правда Востока» кўчаси № 34 РЕДАКЦИЯ БЎЛИМЛАРИНИНГ ТЕЛЕФОНЛАРИ: коммутатор—36334 ва 33262 орқали Партия турмуши бўлими — 136. Пропаганда бўлими — 138. Совет қурилиши бўлими — 135. Маданият бўлими — 132. Адабиёт ва san'ат бўлими — 39040. Қишлоқ хўжалик бўлими — 135. Саноат ва транспорт бўлими —132. Хатлар бўлими — 132. Секретариат — 34048. Э'лонлар бўлими—38142.

Р. 05224. «Қизил Ўзбекистон», «Правда Востока» ва «Ўзбекистони сурх» бирлашган нашриётининг босмахонаси. Нашр. № А. — 1461.